

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
PEDAGOĢIJAS, PSIHOLOĢIJAS UN MĀKSLAS FAKULTĀTE
PEDAGOĢIJAS NODAĻA

VIESĪTES ARODVIDUSSKOLAS VĒSTURE
No 1974.gada līdz 2009.gadam

BAKALAURA DARBS

Autors: **Gatis Klaučāns**

Stud. apl. gk07 028

Darba vadītājs:

profesore, Dr. paed. Baiba Kaļķe

RĪGA

2010

1

ANOTĀCIJA

Bakalaura darbs: *Viesītes arodividusskolas vēsture laika posmā no 1974.g. līdz 2009.gadam.*

Darba autors: Gatis Klaucāns

Pētījuma objekts: *skolu vēsture Latvijā.*

Pētījuma priekšmets: *Viesītes arodividusskolas vēsture no 1974.g. līdz 2009.gadam.*

Pētījuma mērķis: izpētīt Viesītes arodividusskolas vēsturi.

Darbā izzināta pedagoģiskā literatūra, kurā ir atspoguļota izglītības attīstība Latvijā laika posmā no 1974.gada līdz 2009.gadam, izpētīti un izanalizēti Viesītes arodividusskolā pieejamie avoti par izglītības attīstību skolā, apkopoti un izanalizēti bijušo un esošo skolas darbinieku un bijušo skolēnu atmiņu stāstījumi par mācību un audzināšanas darbu, sadzīvi skolā laikā no 1974.gada līdz 2009.gadam. Bakalaura darba rezultātā izdarīti secinājumi par to kādos virzienos (1974.gada līdz 2009.gadam) notika izglītības attīstība.

Atslēgvārdi: audzināšana, izglītības politika, pedagoģija, mācīšana, profesionālā izglītība, arodividusskola, izglītības reforma, skolu vēsture.

ANNOTATION

Bachelor's work: The history of Viesīte vocational secondary school during the period from 1974 to 2009.

The author of the work: Gatis Klaučāns

Research subject: the history of schools in Latvia.

Research object: the history of Viesīte vocational secondary school from 1974 to 2009.

Research aim: to study the history of Viesīte vocational secondary school.

In the work pedagogical literature has been examined that discloses the development of education in Latvia during the period from 1974 to 2009; the sources available at Viesīte vocational secondary school about the development of education at the school have been examined and analysed; the memories of the former and present staff and the former students about the studying and upbringing work, and social life at the school from 1974 to 2009 have been collected and analysed. As the result of the bachelor's work conclusions have been drawn about the directions of education development during the period from 1974 to 2009.

Key words: upbringing, education policy, pedagogy, teaching, vocational education, vocational secondary school, education reform, the history of schools.

APZĪMĒJUMI

LPSR – Latvijas Padomju Sociālistiskā Republika.

LPTV – Lauku profesionāli tehniskā vidusskola.

PSKP – Padomju Savienības Komunistiskā Partija.

PSRS – Padomju Sociālistisko Republiku Savienība.

PTV – Profesionāli tehniskā vidusskola.

SATURS

Ievads.....	6
1. 1974.g. -1991.g. laika raksturojums Latvijas izglītības sistēmā.....	8
2. Viesītes arodvidusskolas attīstība no 1975.g. līdz 1991.g.	13
2.1.Viesītes 15. LPTV	13
2.2. Pedagoģiskā procesa iezīmes Viesītes 65.PTV.....	17
2.3.PSKP 25.kongresa vārdā nosauktās agrofirmas lauksaimniecības vidusskola.....23
3. Neatkarīgās Latvijas laiks Viesītes arodvidusskolā no 1991. līdz 2009.gadam.....	26
3.1. Pārmaiņas Viesītes arodvidusskolā no 1994.g. līdz 2009.g.....	27
3.2. Mācību darbs	29
3.3. Audzināšanas darbs	33
3.4. Līdzpārvalde	37
3.5. Līdzdalība projektos	41
3.6. Sadarbība ar sabiedrību	45
Nobeigums	46
Izmantotie avoti un literatūra	48
Pielikumi	51
1.pielikums. 15.LPTV 1974.gadā.	51
2.pielikums. Ieraksti sekmju žurnālos par speciālo priekšmetu pasniedzējiem un mācību priekšmetu nosaukumiem.	52
3.pielikums.Viesītes 65.PTV.....	53
4.pielikums. Viesītes 15.LPTV 6.izlaidums.	54
5.pielikums. Ieskats mācību saturā un mācību programmās.....	55
6.pielikums. Miezānes Janīnas atmiņas.	56
7.pielikums. Sejidozas Rutas atmiņas.	57

8.pielikums. Neifeldes Gitas atmiņas.	58
9.pielikums. Valdas Rūrānes atmiņas.	59

IEVADS

Aptverošs pētījums par Viesītes arodvidusskolas vēsturi nav veikts, tāpēc darbs vērtīgs ar patieso skatu uz pagātņi. Interesanti iepazīties ar materiāliem par Viesītes arodvidusskolas vēsturi, iespējams, būs cilvēkiem, kuru mācības vai darbs ir saistīti ar Viesīti, ar skolu, ar seno sēļu zemi. Viesīte – Sēlijas mazpilsēta ar savu gleznaino apkārtni, dabas vērtībām, Sēlijas valni, pilskalniem un ezeriem, iekšēji sakopta. Viesīte allaž dos izglītotus jauniešus, daļa no tiem varbūt aizklidīs pasaulē. Tomēr būs, kas atgriezīsies, lai ar lepnumu teiktu: „Es esmu no Viesītes.”(3,23.lpp.)

Izglītībai ir noteikta vieta un funkcijas nacionālās un kulturālās misijas pildīšanā, savas tautas garīgo un materiālo vērtību radīšanā un uzturēšanā. Jānis Ruģēns (1817 – 1846), latviešu skolotājs, dzejnieks, raksta: „Tikai ar izglītību var celt tautas pašapziņu. Ar izglītību var pārveidot pasauli – padarīt to labāku.”(1, 14.lpp.)

Latvijas skolu vēstures kontekstā Viesītes arodvidusskolas vēsturiskā attīstība gadu gaitā cieši saistīta ar pedagoģijas zinātnes attīstības virzieniem Latvijā padomju okupācijas gados, Latvijas valsts neatkarības laikā.

Pedagoģijas vēsture ir zinātne, kuras skaidrojums sastāv no diviem vārdiem; „pedagoģija” un „vēsture”. Tāpēc pedagoģijas idejas nevar analizēt atrauti no sociālā konteksta un bez vēsturiskās situācijas izklāsta. Pedagoģijas vēsturē viena no tēmām, kuras tiek pētītas, ir tradicionālo izglītības institūciju (bērnudārzu, skolu, augstskolu) veidošanās vēsture. Latvijas vēsturniekiem, tāpat kā citu valstu vēsturniekiem, aktuālas ir kļuvušas vairākas tēmas. Viena no tām – politisko organizāciju un sistēmu ietekme izglītībā, skolu attīstībā. (6, 102.lpp.)

Viesītes arodvidusskola iekļaujas Latvijas izglītības sistēmā un ir tās sastāvdaļa. Viesītes arodvidusskolas vēsture raksturo profesionāli tehnisko skolu un izglītības situāciju Latvijā padomju okupācijas gados un pēc PSRS sabrukuma neatkarības atjaunošanas laikā. Izglītības sistēmas mērķi un uzdevumi ir uzskatāmi atspoguļoti Viesītes arodvidusskolas vēstures avotos. Kā uzspiestā komunistiskā ideoloģija profesionālās izglītības jomā tiek īstenota, to pierāda skolas darbinieku un bijušo audzēkņu atmiņas. Dokumenti liecina par profesijām, kuras jaunieši apgūst Viesītes arodvidusskolā no skolas darbības sākuma līdz 2009.gadam.

Darba grāmatiņu reģistrs liecina par cilvēkiem, kas savu pedagoģisko darbu veic totalitārisma laikā un audzina un māca darba jaunatni. (20)

Pētījuma objekts: skolu vēsture Latvijā.

Pētījuma priekšmets: Viesītes arodvidusskolas vēsture no 1974.gada līdz 2009.gadam.

Bakalaura darba mērķis: izpētīt Viesītes arodvidusskolas vēsturi no 1974.gada līdz 2009. gadam.

Pētījuma jautājums: Kāda ir Viesītes arodvidusskolas vēsture no 1974. gada līdz 2009. gadam

Pētījuma uzdevumi:

1)izpētīt un izanalizēt pedagoģisko literatūru, kurā ir atspoguļota izglītības attīstība Latvijā laikā no 1974.gada līdz 2009.gadam,

2)izpētīt un izanalizēt Viesītes arodvidusskolas attīstību laikā no 1974.gada līdz 2009.gadam, (20)

3)vākt, apkopot un izanalizēt bijušo un esošo skolas darbinieku un bijušo skolēnu atmiņu stāstījumus par mācību darbu un sadzīvi skolā laikā no 1974.gada līdz 2009.gadam.

Pētījuma metodes:

- literatūras analīze,
- dokumentu analīze.

Pagātne nemainās. Mainās tikai mūsu attieksme pret faktiem, un attieksmi, kā zināms, rada zināšanas. Līdz ar to - jo vairāk par pagātņi ir zināms, jo objektīvāka ir attieksme pret to. (19, 142.lpp.)

Pētot pedagoģisko literatūru, var redzēt, ka par profesionāli tehnisko izglītību ir maz izstrādātu zinātniski pētniecisku darbu. Iespējams, ka viens no iemesliem – bieži notikušās pārmaiņas profesionālās izglītības sistēmā, skolu profilu maiņa. Pētījums par Viesītes profesionāli tehniskās skolas vēsturi ir nozīmīgs ar to, ka saglabā Latvijas skolu vēsturei būtisku lappusi izglītības attīstības jomā no 1974.gada līdz 2009.gadam. (20)

Darbs sastāv no ievada, 3 nodaļām ar apakšnodaļām, nobeiguma, izmantotās literatūras un avotu saraksta (40 vienības), 9 pielikumiem.

1. 1974.G. – 2009. G. LAIKA RAKSTUROJUMS LATVIJAS IZGLĪTĪBAS SISTĒMĀ

Padomju laika izglītības sistēma tika likvidēta līdz ar PSRS sabrukumu. Viesītes arodvidusskolas vēsture sākās padomju Latvijas laikā. Visa izglītības politika atstāja iespaidu uz mācību un audzināšanas procesu Viesītes 15.LPTV tālākā attīstības gaitā līdz 1991.gadam. Skola piedzīvoja pārmaiņas, jo pārmaiņas notika valstī – lielā PSRS impērija sabruka. (20) Mainījās izglītības koncepcija, mainījās mācību programmas un bija jārisina jautājumi par jaunu, mūsdienu prasībām atbilstošu skolas attīstību.

Kritizējot padomju pedagogiju un skolu, visbiežāk vērsās pret padomju ideoloģiju.(2,57.lpp.) Tā bija centrā un labi organizēta. Pienāca laiks un visa padomju audzināšanas sistēma sabruka jau pirms impērijas straujā sabrukuma.

Vislielāko interesi laikā no 1974.gada līdz 1991.gadam komunistiskās partijas ideoloģiskie vadoņi pievērsa izglītības sistēmai, jo tai bija jāveido nākamie pārliecinātie komunisti. (12,104.lpp.) Tādēļ pēckara gados pamazām tika noārdīta neatkarīgās Latvijas laika izglītības sistēma. Turpmāk skolās galveno uzmanību veltīja komunistiskā pasaules uzskata veidošanai, mācību procesā apkaroja brīvdomību un ieaudzināja paļāvību tam, ka augstākstāvošu personu rīkojumi vienmēr ir pareizi un nav apstrīdami. Padomju valstij nebija vajadzīgas radošas personības, bet gan paklausīgi pavēļu izpildītāji.(6, 191.lpp.) Skolās visam mācību procesam, visām mācību stundām bija jāpauž komunistiskās audzināšanas idejas. Komunistiskā partija jauno paaudzi centās sagatavot ar Latvijas Ļeņina Komunistiskās Jaunatnes Savienības (komjaunatne) palīdzību, kuras uzdevumā lielākā daļa Latvijas jauniešu vecumā no 14 - 28 gadiem bija komjaunieši, 9 - 14 gadus veci pusaudži kļuva par pionieriem, bet jaunākie skolēni par oktobrēniem. (12, 371.lpp.)

Latvijas skolotāji padomju skolas raksturojumā nelietoja apzīmējumu „jaunais cilvēks”, kas galvenokārt bija sastopams padomju pedagogijas teorijā, ne praksē. Latvijas skolās tika meklēti ideāli, tika audzināts patriotisms. (9,107.lpp.) Vārdu salikums „jaunais cilvēks” padomju kultūrā papildus noteiktu vecumposmu apzīmējošam izteikumam ieguva arī

ideoloģisku nozīmi, proti, noteiktu identitāti – jauno uzskatu cilvēks, jaunais pilsonis. Teorētiski jaunā cilvēka zīmīgākā īpašība bija pārliecība, ka komunisms ir nevis cilvēces iedomāts sapnis, bet gan reāli sasniedzams miljonu darbaļaužu pūliņu rezultāts. Jaunais cilvēks bija priekšnoteikums jaunās komunistiskās pasaules celtniecībai un tai pašā laikā apzīmēja arī jau noteiktu ideoloģijas attīstības pakāpi.

Padomju Latvijas Konstitūcija noteica, ka baznīca ir atdalīta no valsts un skolas, ka pilsoņiem ir tiesības uz apziņas brīvību. (6, 78.lpp.) Izglītības sistēma un valsts politika padomju gados veica garīdznieku un draudžu dzīves kontroli un plašu ateisma propagandu. Latvijas PSR minētais Konstitūcijas pants izglītības sistēmā netika īstenots. (19, 186.lpp.) Apziņas brīvību stingri ierobežoja pieci komunistiskās audzināšanas pamatvirzieni: idejiski politiskais, intelektuālais, tikumiskais, estētiskais un fiziskais. Arī profesionālās izglītības uzdevums bija audzināt tādu personību, kurai raksturīgs komunistisks pasaules uzskats. Padomju vara vērīgi sekoja, lai sadzīves tradīcijās nebūtu reliģisko ceremonālu un garīdznieku. Padomju Latvija bija viena no pirmajām republikām, kas PSRS ieviesa pilngadības svētkus, aizstājot baznīcas organizētās jauniešu iesvētības. (12, 271.lpp.)

70.-80.gados redzama padomju kultūras diferenciācija. Tā bija iekšēji pretrunīga. Partija demagoģiski noklusēja stagnāciju, sludināja padomju valsts varenību un pilsoņu labklājības pieaugumu. Sabiedrībā valdīja dubultā morāle. (17, 104.lpp.) Vienu viedokli apliecināja atklātībā, otru izteica mājās tuvu cilvēku lokā.

Padomju skolās tika audzināts kolektīvisms. (19, 184.lpp.) Tā bija iespēja izvairīties no atbildības, jo atbildīgs bija viss kolektīvs. Individīda intereses un attīstība bieži tika ignorēta. Darba kolēģu attiecības bija stīpras. Kolektīvs bija kā otra ģimene. Skolēnu vidū neizpaudās konkurence. Individīda darbību, arī domāšanu izglītības jomā, centās ietekmēt ar obligātiem pasākumiem – dežūrām, līnijām, obligāto līdzdalību komunistiskās jaunatnes organizācijās, kā arī ar militarizētām spēlēm. (19, 185.lpp.)

Padomju Latvijā bija redzama padomju tradīciju nostiprināšana. Tradīcijas var iedalīt trijās grupās: 1) valsts un revolucionārie svētki, 2) darba tradīcijas un 3) sadzīves tradīcijas”. (12, 119.lpp.)

Pirmajā grupā ietilpst, piemēram, Oktobra revolūcijas svētki, 1.maijs, Uzvaras diena. 1965.gadā sāka svinēt Starptautisko sieviešu dienu. Padomju Latvijā to svinēja ar lielu entuziasmu un šajā dienā bija vislielākais alkohola patēriņš gadā. (19, 186.lpp.)

No darba tradīcijām nostiprinājās ražas svētki, arodu un profesiju dienas.

Jaunu tradīciju rašanos veicināja komunistiskā attieksme pret ģimeni. Padomju valstī ģimenes dzīve nebija tikai tās personīga lieta, bet tā bija visas valsts, partijas, sabiedrības, darba kolektīva lieta. Ģimene bija pakļauta komunistiskās morāles principiem un normām. Populāri kļuva bērniības un pilngadības svētki, sabiedriskās kāzas, svinīga aizvadišana dienēt padomju armijā. (12, 171.lpp.)

Kopš 1965.gada regulāri septembrī sāka organizēt Dzejas dienas. Dzejas dienu pasākumi notika ne tikai Rīgā, bet arī perifērijā. Dzejnieku, aktieru, kultūras darbinieku „brigādes” ieradās visdažādākajās (visnomaļākajās) Latvijas vietās. Dzejas dienu pasākumos iesaistīja arī skolu jaunatni, tai skaitā arī profesionāli tehnisko skolu audzēkņus. Uz skolām brauca kinolektori. Tie bija pasākumi, kuros skolu jaunatni iepazīstināja ar aktieriem, operas māksliniekiem. Māksla tika tuvināta tautai. (12, 173.lpp.)

Padomju radošās inteliģences darbība saskaņā ar partijas politiku socializācijas procesā iesaistīja plašas iedzīvotāju masas, kuras diskutēja par sociālisma atsevišķiem faktiski maznozīmīgiem trūkumiem, bet nevis par sociālisma jēgu un nepieciešamību vispār.

Kultūra un izglītība bija cieši saistītas. Padomju valstī cilvēku dzīve risinājās nevis labākas savas esamības, bet gan labākas nākotnes vārdā. Padomju sabiedrība dzīvoja un strādāja, lai pēc iespējas ātrāk uzceltu komunismu, kurā valda princips „no katra pēc spējām, katram pēc viņa vajadzības”. Padomju sabiedrība dzīvoja nevis sevis, bet gan turpmāko paaudžu labā.(17, 650.lpp.)

Skolas, kuras uzdevums bija veidot nākamo paaudzi, iezīmes (var attiecināt arī uz profesionālās izglītības sistēmas skolām):

- 5 punktu vērtēšanas sistēma visās izglītības pakāpēs,
- augstāks (salīdzinot ar mūsu dienām) skolotāja prestižs,
- skolēnu vidū nepastāvēja redzama materiālā noslāņošanās,
- visiem bija jāvalkā vienots skolēnu formas tērps. (6, 38.lpp.)

Izglītība, tāpat kā PSRS tautsaimniecība, tika pakļauta plānošanai. Tas izglītību padarīja līdzīgu ražošanas nozarei. Sistēma stingri kontrolēja mācību programmas, skolotāju darbu. Mācību programmās tika norādīta obligātā literatūra, ierobežotas iespējas izzināt latviešu tautas tradīcijas. Obligātās literatūras sarakstā iekļauti latviešu rakstnieki, kuri vēstīja par sociālistiskās pārliecības formēšanu, revolucionāro notikumu vēsturisko secību. (20) Andreja Upīša, Viļa Lāča, Annas Sakses romānus augstu vērtēja visas PSRS mērogā.

Izglītības stingrajai centralizācijai bija arī pozitīvi rezultāti – brīvi pieejama obligāta bezmaksas izglītība. Arī garantēts darbs pēc izglītības iegūšanas ir vērtējams pozitīvi. Arī par ielu bērniem un bērnu namu bērniem rūpējās valsts un nodrošināja izglītību. Trūkums bezmaksas izglītībai tas, ka masu izglītība radīja nesekmību. Skolotāji bija spiesti paaugstināt vērtējumu par zināšanu kvalitāti. (19, 124.lpp.) Skolēnu neveiksmēs mācībās bija vainīgs skolotājs.

Katrs vēstures laikmets līdz mūsdienām ir saglabājis priekšstatu par ideālu skolotāju. Skolotāja personība iemieso sevī attiecīgā laikmeta sabiedrības akceptētās vērtības un normas. Sabiedrība skolotājā vienmēr centās saskatīt un pat pieprasīt ideālo un profesionālo iemaņu un personīgo īpašību, gan arī ārējā veidola ziņā. Šī attieksme ir labi saprotama – vai gan citus drīkst mācīt cilvēks, kurš pats nevar kalpot par paraugu? Tādēļ cienīta skolotāja personības raksturojums daudz pastāsta gan par savu laikmetu, gan tautu, no kuras skolotājs nāk un kuras vidū strādā. Tautā cienītam latviešu skolotājam dažādos laikmetos raksturīgākais:

- vēlme nemitīgi pašizglītoties,
- vispusīgas zināšanas,
- pedagoģiskajā darbā - noteiktas prasības, stingrība, laipnība, taisnīgums; vienmēr labi sagatavotas, interesantas stundas, kurās līdz ar to valda disciplīna,
- vēlme dalīties savās zināšanās un pieredzē ne tikai skolā, bet plašākā sabiedrībā,
- aizraušanās ar radošu darbību,
- savas tautas folkloras un vēstures mīlestība,
- cieņa pret savu dzimto valodu un prasme rakstīt bez kļūdām,
- rūpes par estētiskas vides radīšanu,
- ieinteresētība, sirsnība un vienkāršība saskarsmē ar audzēkņiem un līdzcilvēkiem,
- inteligentums un uzvedības kultūra,
- viesmīlība,
- labestība un gādība ģimenes dzīvē. (19, 123.lpp.)

Tas ir ideāls, kurā katra personība ir ievilkusi savus, neatkārtojami spilgtus vaibstus.

Mācības skolā padomju gados saistījās ar arodizglītību un bija pietuvinātas reālajai dzīvei. Skolā mācīja apgūt iemaņas, kas nepieciešamas darbavietā.

Sabiedriskā kārtība skolās bija stingra. Indivīda uzvedību ietekmēja ar kolektīva palīdzību. Notika skolēnu uzvedības izskatīšana sapulcēs, tika izteikts sabiedrisks nopēlums par

kādu kārtības pārkāpumu. Autoritārā audzināšana un uzspiestā disciplīna mazināja mājiņguma izjūtu skolā. (9, 98.lpp.)

Ar attieksmi pret skolēnu individualitāti cieši saistīts viedoklis par obligātiem pasākumiem – obligāto darbaudzināšanu, darbu mācību kabinetos, dežūrām, līnijām, obligāto līdzdalību komunistiskās jaunatnes organizācijās. Skolas pedagogi bija apvienoti partijas pirmorganizācijā, ko stingri kontrolēja rajona komunistiskās partijas komiteja. (20)

Padomju skolās mācību formas un metodes bija vienveidīgas, skolēni patstāvīgi nerisināja problēmas, nepieņēma lēmumus.

Unificētais un centralizētais izglītības process kā negatīva padomju skolas iezīme minēta gan rietumvalstu, gan bijušo padomju republiku pētnieku darbos. Taču visās avotu grupās netieši tiek atzītas centralizācijas un unifikācijas pozitīvās sekas – īpaši atzinīgi tiek vērtēta obligātā bezmaksas izglītība. Latvijas pedagogi pozitīvi vērtēja arī vienotas mācību programmas un līdzekļus, darbaudzināšanu, disciplīnu un kārtību skolas pedagoģiskajā procesā. „Uz padomju laika skolu iespējams attiecināt paradoksālo teicienu: sistēma bija slikta, bet skola – laba”. (9,104.lpp.)

Visos laikos skola ir pastāvošās iekārtas vai varas kontrolē, kas stingri nosaka skolas attīstības tendences virzienus. Padomju varas gados Latvijas skolu attīstības politika tika īstenota kā daļa no kopīgās unificētās padomju varas politikas. Kopumā līdz 80. gadu beigām pieauga cilvēku skaits ar augstāko izglītību. Gandrīz puse iedzīvotāju ieguva vidējo vispārējo vai speciālo izglītību. Skolās pavadītais laiks pat sekmēs vājajiem skolēniem paaugstināja kultūras līmeni, deva priekšstatus par zināšanu jomām un arī mazināja pusaudžu masveidīgu klaidonību.

Visas norises padomju laika izglītības sistēmā bija saistošas arī Viesītes arodskolai. (20)

2. VIESĪTES ARODVIDUSSKOLAS ATTĪSTĪBA

NO 1975.GADA LĪDZ 1991.GADAM

2.1. 15.Viesītes LPTV – meliatoru un ekskavatoristu sagatavotāja

Latvijas PSR septiņdesmito gadu vidū, tāpat kā citas sociālistiskās padomju republikas, piedalījās komunisma materiāli tehniskās bāzes radīšanā. (7,354.lpp.) Viens no svarīgākajiem uzdevumiem – lauksaimniecības attīstība, kas cieši saistīta ar lauksaimniecībā izmantojamo zemju platības palielināšanu. Valsts risināja partijas izvirzītos uzdevumus un vērību pievērsa zemes meliorācijai. Jēkabpils rajonā pie Viesītes bijušajā Eķengrāves muižā izveidoja centru, kur atradās Meliorācijas pārvaldes kantoris, mašīnu un traktoru remontdarbnīcas. Meliorācijas pārvaldi ilgus gadus vadīja Vilis Markevičs.

Meliorācijas pārvalde 20.gs. gadsimta otrajā pusē bija prestiža iestāde. Gadu gaitā mainījās nosaukumi: no 1971.gada - Jēkabpils Meliorācijas Celtniecības pārvalde; no 1976.gada - Jēkabpils Pārvietajamā Mehanizētā kolona Nr. 12; no 1988.gada - Meliorācijas Agroķīmijas uzņēmums; no 1991.gada - Meliorācijas agroķīmijas uzņēmums ieguva nosaukumu „Valsts uzņēmums Jēkabpils Meliorācija”.

Uzņēmums darīja arī tādas lietas, kas šodienas skatījumā šķiet absurdas un nesaimnieciskas. Meliorējamās platībās kaudzēs dedzināja kokus, apraka viensētas - izraka blakus mājai lielu bedri un ar traktoru sastūma ēku bedrē un aizbēra ciet. Tas iznīcināja tradicionālo lauku ainavu un radīja protestus, ko pauda publicisti un rakstnieki.

Meliorācija ietvēra sevī hidrotehniskos, kultūrtehniskos, ūdens avotu izmantošanas sistēmu izbūves un izmantošanas, kā arī mežu meliorācijas pasākumus. Terminu “meliorācija” lietoja arī šaurākā nozīmē, saprotot ar to tikai vienu no meliorācijas veidiem – pārāk mitro zemju nosusināšanu.

Meliorācijas darbu veikšanai bija nepieciešami izglītoti strādnieki. Trīs kilometru attālumā no Meliorācijas pārvaldes atradās mazpilsēta Viesīte. Viesīte bija izdevīga vieta skatīties pēc ģeogrāfiskā novietojuma, lai tur celtu skolu, kurā galvenokārt mācīt jaunos meliorato-

rus. Tāda bija valsts politika tautsaimniecības attīstībā, un tas bija pamats domai, ka melioratoru skola jāceļ Viesītē.

Jaunās Meliorācijas pārvaldes Viesītes arodvidusskolas pirmsākumi meklējami 20.gadsimta septiņdesmito gadu vidū. (18)

Skolas celtniecības darbi notiek pirmā direktora Pētera Igauna vadībā 1974.gadā. Tomēr darbu turpināt Pēterim Igaunim nebija liktenis lēmis. (20)

Pēteris Igaunis 1974.gada 14.martā saņēma simboliskās skolas atslēgas.

Vēsturiskā izziņa no Jēkabpils zonālā Valsts arhīva 2001.gada 19.oktobrī liecina, ka 1973.gada 22.augustā dibināta Latvijas PSR Valsts profesionāli tehniskās komitejas lauku profesionāli tehniskā vidusskola Nr. 15. (1.pielikums) Skolai uzcelts mācību korpuss ar sporta zāli, audzēkņu kopmītnes (tagad dienesta viesnīca) un mācību darbnīcas.

Pēc pavēļu grāmatas par audzēkņiem redzams, ka pirmā pavēle par audzēkņu uzņemšanu datēta ar 1974.gada 30.septembri. (20)

15. LPTV sagatavoja plaša profila melioratīvo darbu mehanizatorus, traktoristus, buldozeristus, ekskavatora mašīnistus. Par pasniedzējiem strādāja Gunārs Zobens, Aija Kukule, Ilma Svilāne un citi zinoši speciālisti. (2.pielikums) Šīs profesijas darba tirgū bija pieprasītas. Darbs bija nodrošināts Meliorācijas pārvaldē, kas atradās netālu no Viesītes uz Neretas pusi bijušajā Eķengrāves muižā.

Viesītes arodvidusskolas vēsture kopš tās dibināšanas bija pakļauta padomju sistēmas izglītības politikai. (19, 149.lpp.) LPSR saimniecības attīstībai bija nepieciešami speciālisti meliorācijas darbu veikšanai – skolai tādus jā sagatavo, nepieciešami zivkopji – skolai jāprot pārorientēties un jāizpilda padomju valsts uzliktās saistības. (20)

Lai tajā laikā izvirzītos uzdevumus izpildītu, Viesītes jauno strādnieku sagatavošanas izglītības iestādei vajadzēja pildīt padomju sistēmas izvirzītos uzdevumus.(20) Vispusīgi attīstītas personības veidošanai vajadzēja atbilst pieciem komunistiskās audzināšanas pamatvirzieniem: idejiski politiskajam, intelektuālajam, tikumiskajam, estētiskajam, fiziskajam virzienam. Padomju Savienības izglītības sistēmas uzdevums bija audzināt tādu personību, kurai raksturīgs komunistisks pasaules uzskats, kas paredzēja attīstīt vērtības, kas bija kopīgas un atpazīstamas pilsoņiem daudzās sabiedrībās, - godīgumu, patiesīgumu, izpalīdzību. (7, 351.lpp.)

Analizējot un izpētot materiālus par izglītības attīstības virzieniem padomju laikā Latvijā, balstoties uz arhīva materiāliem, uz skolas bijušo un esošo darbinieku stāstiem,

bakalaura darbā „Viesītes arodvidusskolas attīstība gadu gaitā no 1975.gada līdz 2009.gadam” veidojas skolas tēls padomju laikā. (20)

1975.gada 1.septembrī jaunā, 15. Lauku profesionāli tehniskā vidusskola (15.LPTV) uzsāka darbu ar grupu trīsgadīgajā apmācības kursā melioratīvo darbu mehanizatora un ekskavatora mašīnista specialitātēs. (1.pielikums) 1975.g. augustā skolas direktora pienākumus sāka pildīt Jānis Erdlāns. Viņš šajā darbā aizvadīja 13 gadus. Direktora J. Erdlāna vadībā jauniešus izglītoja speciālisti savā nozarē. Skolā strādāja ar atbilstošu izglītību no ražošanas aicināti pasniedzēji. (20) No ražošanas nākuši, viņi pārzināja savu speciālo mācību priekšmetu, bet viņiem nebija pedagoģiskās izglītības. Tas radīja problēmas audzināšanas jomā. Tāpēc ar vienu grupu audzēkņu, kurā bija vismaz 25 jaunieši, strādāja meistars un audzinātājs. Meistars atbildēja par praktisko apmācību, audzinātājs – par pedagoģiskajiem jautājumiem, par saskarsmi, par sadarbību ar vecākiem, par ideoloģisko audzināšanu.(20) Bija labi, ja meistars un audzinātājs atrada kopīgu valodu. Tad darbs ar skolas jauniešiem notika atbilstoši audzināšanas un mācīšanas mērķiem un uzdevumiem. Skolas kolektīvā pārsvarā bija labvēlīga attieksme starp meistariem un audzinātājiem.

No pašiem pirmsākumiem Viesītes profesionāli tehniskā skola bija pakļauta visiem komunistiskās audzināšanas mērķiem un tai bija jāpilda komunistiskās partijas izvirzītie uzdevumi.

Pārsvarā visas mācību grāmatas tika tulkotas no krievu valodas, jo latviešu autoriem atļāva rakstīt mācību grāmatas tikai pamatskolas jaunākajām klasēm. Tāpat arī skolās maz uzmanības pievērša svešvalodu (izņemot, protams, krievu valodu) un latviešu valodas mācīšanai, jo nākotnē nebija paredzama to praktiska pielietošana. (17,135.lpp.) Toties krievu valodas apguvei paredzēto stundu skaitu ar katru gadu tika palielināts. Ilgus gadus krievu valodu mācīja Aļina Sļinkina. Viesītes arodskolā krievu valodai bija paredzētas sešas mācību stundas nedēļā, pie tam kursu, ja tajā bija vismaz divdesmit pieci skolēni, krievu valodas mācību stundā dalīja uz pusēm. Ar katru mācību gadu centās palielināt tā saukto divu plūsmu skolu skaitu (latviešu un krievu plūsmas skolas). Arī Viesītes profesionāli tehniskajā skolā bija divas plūsmas – latviešu un krievu. Uz Viesīti brauca mācīties par meliorācijas speciālistiem jaunieši pat no Baltkrievijas un Ukrainas. Valsts drošības iestādes stingri sekoja, kā tiek nodrošināta internacionālā audzināšana. Stingri tika pārbaudīti audzināšanas plāni, kuros pirmajā vietā jābūt audzināšanas pasākumiem atbilstošiem komunistiskās ideoloģijas interesēm. 15.LPTV bibliotēkas padomes perspektīvajā darba plānā 1978./1979.m.g. lasāmi ieraksti – audzināt

patriotus, internacionālistus.(20) Tas bija pats pirmais un svarīgākais uzdevums. Par svarīgu kampaņu veikšanu skolām norādījumi tika sūtīti centralizēti. Tie bija nolikumi par dažādām skatēm, par svētkiem, kuri obligāti masveidīgi jāapmeklē, par pasākumu norises kārtību un citi.

Svarīgākais audzināšanas uzdevums bija panākt - lai latvieši nedarītu pāri krievu plūsmas audzēkņiem. Šo pasākumu mērķis bija latviešu tautas pārkrievošana. Tādēļ arī vēstures stundās vislielāko uzmanību veltīja PSRS pagātnes notikumu apguvei, Latvijas vēsturi apskatot tikai saistībā ar Krievijas un Padomju Savienības vēsturi. Mācību grāmatas vēsturē bija tulkotas no krievu valodas, kur Latvijas vēstures jautājumiem atvēlētas dažas lappuses. Vēstures fakti tika sagrozīti un apzināti noklusēti.

Neskatoties uz to, 15.LPTV skolas kolektīvs strādāja tā, ka radīja arī interesi par dzimto māju, pilsētu, par norisēm Latvijas valstī. (20)

Lielu ieguldījumu profesionālās izglītības attīstībā deva toreizējais profesionālās izglītības valsts komitejas priekšsēdētājs Jānis Brodelis. (33) Viņš atbalstīja skolēnu vispusīgas attīstības iespējas, aicinot iesaistīties mākslinieciskajā pašdarbībā, rodot iespēju garīgi pilnveidoties.(33)

Līdztekus vispārīzglītojošajiem mācību priekšmetiem skolēni apguva speciālos mācību priekšmetus. Ieraksti skolas sekmju žurnālos liecina par speciālo priekšmetu pasniedzējiem un mācību priekšmetu nosaukumiem. (20)

1980.gadā skolā uzsāka mācību programmu – zivkopji. Skola turpināja sagatavot arī melioratīvo darbu mehanizatorus – šoferus.(20)

Uzsākot jaunu mācību programmu, skolā sāka strādāt jauni pasniedzēji. Mācību priekšmeti atbilstoši profesijas prasībām: zivkopība, zivsaimniecības meliorācija un zivju dīķu hidrotehniskās iekārtas, zivsaimniecības melioratīvo darbu mehanizācija, darba drošības tehnika.

Zivkopības speciālisti 15.LPTV tika sagatavoti līdz 1987.gadam.

Viesītes LPTV audzēkņiem bija radīti labvēlīgi apstākļi mācībām. Skolā plašas telpas: sporta zāle, kur notika ne tikai sporta pasākumi, bet arī dažādi masu pasākumi, kas saistīti ar svētku svinēšanu, militāri patriotisko audzināšanu, konkursiem. Skolas jaunieši dzīvoja jaunās kopmītnēs (tagad dienesta viesnīca). Kopmītņu ēkai – 5 stāvi. Visos stāvos iekārtotas istabas, kurās dzīvoja 4 jaunieši vienā istabā. Katrā stāvā bija divi sanitārie mezgli, divas virtuves ar jaunām elektriskām plītim. Dzīves apstākļi bija labi. Skolas ēdnīcā bez maksas audzēkņi saņēma ēdināšanu 3 reizes dienā. Tas, ka ēdiens bija par brīvu, ne vienmēr ļāva novērtēt maizes vērtību.

Bija gadījumi, kad maize iesviesta papīrgrozā. Tāpēc audzināšanas plānos akcenti tika likti arī uz cilvēku darba un maizes vērtību. (20)

Viesītes LPTV arī ieviesa padomju tradīcijas. Kā viena no tradīcijām – tikšanās ar labākajiem darba darītājiem savā specialitātē. Aiz skaļajiem nosaukumiem bieži slēpās vietējais patriotisms – mīlestība pret mūsu tautas vērtībām. (17, 140.lpp.)Tā izpaudās arī labo strādnieku godināšanā tikšanās laikā ar darba pirmrindniekiem kā paraugstundas darbaudzināšanā. Tā bija viena no padomju tradīcijām, kura deva pozitīvas emocijas.

Pārskatot tos Viesītes arodvidusskolas darba plānus līdz 1980.gadam, kuri vēl saglabājušies, var lasīt ierakstus:

Izstāžu cikls „Ļeņina dzīve - izcils paraugs jaunatnei”. (20)

Izstāde „Ļeņina komjaunatnei – 62”. (20)

Literāra pēcpusdiena „Ļeņina vēstules mātei”. (20)

Tomēr arī atrodami tādi ieraksti, kas aicina uz Dzejas dienām „Tadenavā” . Rudenī, parasti septembra sākumā, skolas audzēkņi kolektīvi brauca uz J.Raiņa „Tadenavu”. Tas liecina par to, ka latviešu tautas kultūras mantojums arī tika godā turēts. Darba plānos obligāti bija jāparedz, ka svarīgākie pasākumi tie, kas saistīti ar PSRS vēsturi un komunistiskās partijas atzītu varoņu godināšanu, bet skolas skolotāji neaizmirsā iepazīstināt jauniešus ar Ojāra Vācieša dzeju, Imanta Ziedoņa, Ārijas Elksnes, Klāva Elsberga un citu vārda mākslinieku darbiem.

Starp dažādiem pasākumu scenāriju uzmetumiem atrodas arī scenārijs un nolikums konkursam „Iepazīsti labāk Vladimiru Iljiču Ļeņinu!” Pasākumi, veltīti Ļeņinam, parasti notika aprīlī. Goda vietā – PSRS un LPSR karogi un Ļeņina tēls. (20) Skolēni lasīja dzeju latviešu un krievu valodā. Starp patriotiskām dzejas rindām skanēja arī Skaidrītes Kaldupes, Annas Brigaderes, Voldemāra Ancīša sirsnīgie dzejoļi.

Viena no skaistākajām tradīcijām skolā bija audzēkņu izlaidums, beidzot mācības Viesītes arodskolā. Skolotāji, skolas darbinieki parasti saņēma kādu jauku pārsteigumu. Paliekošu atmiņu par skolā pavadīto laiku atstāja zivkopju grupa, kura skolu beidza 1983.gada 2.jūlijā. Kā atmiņa tika sagatavota skolas skolotāju un izlaiduma grupas audzēkņu fotogrāfija.(4.pielikums) Atvadoties no skolas, skanēja mūzika, jaunieši dejoja. Tika saņemts dokuments, kas atvēra ceļu darba dzīvei izvēlētajā specialitātē. Tas bija ieguldījums jaunās komunistiskās sabiedrības celtniecībā. Skaļi vārdi, bet aiz tiem bija nopietns mācību darbs un cilvēcīgas attiecības.

2.2. Pedagoģiskā procesa iezīmes Viesītes 65.PTV

1984.gadā skolas nosaukums tika nomainīts uz Viesītes 65.profesionāli tehniskā vidusskola (65.PTV). Skola turpināja sagatavot melioratīvo darbu mehanizatorus – šoferus, zivkopjus un uzsāka jaunu mācību programmu – lopkopības meistars ar mājturības iemaņām. Skolā tika uzņemtas meitenes. (20)

No 1984.gada 30.augusta līdz 1988.gada 31.augustam skolai mainīts nosaukums. (20) Skola nonāca Valsts profesionāli tehniskās izglītības komitejas pakļautībā kā Latvijas PSR Valsts profesionāli tehniskās izglītības komitejas 65. Profesionāli tehniskā vidusskola. Skolas galvenā pamatfunkcija saglabājās.

Ar 1988.gada 1.septembri 65.PTV nonāca LPSR Valsts agrorūpnieciskās komitejas pakļautībā un mainīja nosaukumu: PSKP 25.kongresa agrofirmas lauksaimniecības vidusskola Pavēle Nr. 187 no 1988.gada 16.08. (20) Skolas direktore Vita Ziemele.

PSKP 25.kongresa agrofirmas lauksaimniecības vidusskola paplašināja profesionālo orientāciju, turpināja uzņemt skolā un apmācīt melioratīvo darbu mehanizatorus un plaša profila traktoristus, lauku māju saimnieces un zemkopjus.

Meliorācijas darbu mehanizatoru sagatavošana ilgus gadus bija skolas darbības virziens. Mācību programmas likvidēšana šajā jomā ir zaudējums mūsdienu Latvijas neatkarīgajai valstij.

Neapstrādātās lauksaimniecībā izmantojamās zemes valstī pakāpeniski apauga ar mežu. Apaugums palielinājās vairāk nekā par 10 tūkstošiem ha platībā ik gadus, samazinot lauksaimniecībā izmantojamās zemes. Apaugumos nereti auga mazvērtīgas koku sugas. Koksnes pieaugumu pēdējos gados ievērojami bremsēja meliorācijas darbu samazinājums un bebru darbība novadgrāvju un nelielo upju aizdambēšanā, sekmējot lielu platību pārpurvošanos. Mežu platību kopšanas darbu uzlabošana varētu palielināt koksnes ieguvī pat vairākkārt, diemžēl pēdējos gados tā ir samazinājusies.

Ar 1985.gada 1.septembri 65.PTV sāka sagatavot slaukšanas operatores ar iespēju iegūt arī vidējo izglītību. Slaucēju darbs fermā tika celts godā un cieņā – tāpat arī skolai bija jāseko komunistiskās partijas norādījumiem, ka šī darba darītāji jāizglīto vispusīgi. Jaunās speciālistes apguva profesiju, kuras nosaukums – slaukšanas darbu operators. Mācījās galvenokārt meitenes. Mācību praksi slaukšanas darbu operatores apguva tuvajā agrofirmas „Daugava” slaucamo govju kompleksā. Atbilstoši laikam, slaucamo govju komplekss bija mehanizēts. Bija ierīkota

aparātūra visu darbu mehanizētai un ātrai izpildīšanai. Govju bija vairāk par 1000. Profesiju apguva 15 meitenes. Skolu beidza tikai viena slaukšanas darbu operatoru grupa. Izrādījās, ka šī profesija no jauniešu puses nav interesanta. Turpmāk Viesītes 65.LPTV netika sagatavotas slaukšanas darbu operatores.

Materiālā bāze bija tuvākajā apkārtnē sabūvētās fermas, kur skolas audzēkņi varēja apgūt praktiskās iemaņas. Mācību un audzināšanas darbs tika veikts pēc PSRS norādījumiem, jo profesionāli tehniskā izglītība bija kvalificētu strādnieku sagatavošanas un kvalifikācijas celšanas sistēma, organiska tautas izglītības sistēmas sastāvdaļa. Mācību priekšmeti bija interesanti: lopkopības pamati, piena ražošanas kompleksu mašīnas, iekārtas, zoohigiēnas un veterinārijas pamati, tehniskā rasēšana, mājturība, ēdienu gatavošana, rokdarbi. (3.pielikums) 1985./86.m.g. skolā arī ieviesa tā laika jaunākās tehnoloģijas. Pirmo reizi mācību priekšmetu sarakstā: informācijas un skaitļošanas tehnika. Jaunā mācību priekšmeta pamatus mācīja pasniedzējs Miervaldis Akmens. Tas bija sākums informācijas tehnoloģiju apgūšanai Viesītes arodvidusskolā.

1985./86.m.g. 65.PTV uzsāka sagatavot mūrniekus – dzelzsbetona konstrukciju montētājus.Īpaša vērība tika pievērsta speciālajiem mācību priekšmetiem: mūrnieka – montētāja darba tehnoloģijai, materiālmācībai, celtniecības rasēšanai, ekonomisko zināšanu pamatiem un citiem mācību priekšmetiem.

1986./87.m.g. lopkopības meistari 3. kursā turpināja apgūt arī: bērnu audzināšanu, ģimenes dzīves pamatus. (16,67.lpp.) Mūrniekiem bija jāapgūst arī: elektrotehnika un automatizācija uz elektronikas pamatiem.

Visi audzēkņi galvenokārt dzīvoja kopmītnēs. Ilggadīga darbiniece Sejidova Ruta stāstīja piedzīvojumu kādā naktī. (15) Tumšā rudens vakarā aiz kopmītnēm kāds nezināms puisis trokšņoja, traucēja visiem naktsmieru. Izejot ārā aizrādīt, Rutai svešais uzbruka ar necenzētiem vārdiem. Starp viņiem sākās domstarpības. Zēni to izdzirdēja un skrēja savu audzinātāju aizstāvēt. Pāris minūšu laikā pie Rutas ieradās visi otrā stāva zēni un pilsonis tika apklusināts. Pēc lielā ķīviņa emociju bezgala daudz. Visu nakti līdz rītam audzēkņi stāstīja dažādus piedzīvojumus. Ruta bija ļoti gandarīta, ka zēni tik vīrišķīgi un pašizliedzīgi. (15) Tas liecina par labām savstarpējām attiecībām starp audzēkņiem un audzinātājiem.

Skolā ir strādājuši daudzi cilvēki no Viesītes, tuvākās apkārtnes un Jēkabpils un ieņēmuši dažādus amatus. Daudzi no bijušajiem skolas darbiniekiem beiguši savas dzīves gaitas, bet bijušo audzēkņu un darbinieku salidojumos viņu klātbūtne jūtama atmiņu stāstos, skatoties

skolas videoarhīva materiālus. Skolas pasākumus ilgu gadu videofilmās dokumentēja ilggadīgais skolas darbinieks Uldis Gailītis. (20) Viņš bija klāt skolas izveidošanas sākumā un ziņoja par skolas vēstures notikumiem.

Skolā visā tās pastāvēšanas laikā notika mācības vispārīzglītojošajos mācību priekšmetos. Matemātikas skolotāja Janīna Miezāne vēl strādā Viesītes arodvidusskolā. Viņa stāstīja savas atmiņas par skolas mācību darbu senajos 70-tajos gados. (10) Janīna skolā sāka strādāt pēc V.Lāča Liepājas Valsts pedagoģiskā institūta matemātikas fakultātes beigšanas 1976. gadā. Arodvidusskolas vadmotīvam, vēršot uz pilnvērtīgu, kvalitatīvu, izdomas bagātu praktisko apmācību, jāveltī vislielākā vērība profesijas apguvei. Strādājot skolā, Janīna mainījusi darbības sfēras dažādu iemeslu dēļ. Sāka un turpināja mācīt matemātiku. Vēl Janīna apguva šuvējas profesiju, laika gaitā apguva un mācīja vācu valodu. Sešus gadus strādāja arī par audzinātāju kopmītnēs. Daudz pati mācījusies un daudzus jauniešus mācījusi. (10) Par saviem audzēkņiem priecājas, ja viņiem iet labi.

Par speciālo mācību priekšmetu pasniedzēju Alfonu Pikšu stāstīja viņa mazmeita Gita Neifelde. Viņa stāstīja, ka Ziedonis Neifelds (Zitas tēvs) skolā strādāja no 1980. gada. Sākumā viņš bija ražošanas apmācības meistars, vēlāk – militārās apmācības priekšmeta pasniedzējs. Vecmamma Lonija Pikša sāka strādāt no skolas pirmsākuma - 1975. g. sākumā par kopmītņu komendantu, tad par veļas noliktavas pārziņi, tad ilgu laiku nostrādāja skolas virtuvē. Arī vectēvs Alfons Pikša skolā strādāja no 1975. g. Viņš uzsāka darbu kā speciālo priekšmetu skolotājs, vēlāk - direktora vietnieks mācību un ražošanas darbā. Gitas krustmāte Lilija Lejiete skolā strādāja par bibliotekāri. Vēlāk lielu ieguldījumu bibliotēkas attīstībā ieguldīja Eleonora Akmene – krustmātes māsa. Viņa mācīja arī fiziku. Eleonoras vīrs Miervaldis skolā ilgu laiku strādāja par ražošanas apmācības meistar, fizikas skolotāju, ārpusklases darba organizatoru. Viņš bija pirmais, kurš skolā sāka nodarboties ar datoriem. Gita nebija domājusi kļūt par skolotāju, kad vēl gluži mazu vecāki ņēma līdzī uz darbu Viesītes arodvidusskolā. Tomēr arī Gitas darbs saistījās ar skolu, kurā daudz darba ir ieguldījuši viņai tuvi cilvēki. Gitas mamma Zita Neifelde ir mācījusies šajā skolā. 1983. g. viņa ieguva kvalifikāciju – zivkopis. Zitai ar skolu saikne ilgi nezuda. Viņa strādāja par kopmītņu audzinātāju, arī skolas kafejnīcā, virtuvē. Toreiz bija tā, ka abi vecāki strādā skolā un nebija pie kā Gitu atstāt. Tā – kopš bērnības viņa iepazīna un iemīlēja šo skolu. Viņai patika sēdēt vectēva stundās un klausīties (kaut arī tur nekā interesanta nebija – kaut kas par traktoriem). Vectēvs meitu nosēdināja uz lielā galda, un viņa

skatījās un klausījās kā notiek stunda. Pienāca laiks, kad Gita pati stāvēja aiz lielā galda un mācīja citus. (11)

Audzinašana nevar pastāvēt ārpus sabiedrības. Tā attīstās līdz ar sabiedrības rašanos, kultūras un politikas izmaiņām un izvirza audzināšanai noteiktas prasības sociālās attīstības sekmēšanai.

1987./88. gadā 15.PTV turpināja mācīt: mehanizatorus, lopkopības meistarus, zivkopjus. Mūrnieku specialitātē jaunie speciālisti apguva arī metinātāja prasmes. (5.pielikums)

Skolā mācīja vispārīzglītojošos mācību priekšmetus, jo reizē ar amata prasmju apliecināšanu absolventi saņēma arī vispārējās izglītības atestātu.

Latvijā 20.gadsimts bija vēsturiski vētrains attīstības laiks. Daudzkārt mainījusies sabiedrības pārvalde, izveidojusies neatkarīga valsts ar saviem ideāliem, tad tā zaudēta, atkal atgūta valstiska neatkarība. Līdz ar vēsturiskām, ekonomiskām un politiskām izmaiņām vienmēr mainījusies audzināšana, tās mērķis un līdzekļi. Lielākā daļa Latvijas iedzīvotāju veidojušies audzināšanas sistēmā, kuras mērķis bija sabiedrība, bet cilvēks – vispusīgi harmoniski attīstīta personība – veidota kā līdzeklis, kam jānodrošina sabiedrības attīstība. Viesītes arodvidusskola padomju gados piedalījās sabiedrībai vērtīga cilvēka audzināšanas darbā.

Padomju varas noteiktās tradīcijas tika turpinātas arī 80.gados. Skolā notika dažādi pasākumi, noformēti kā veltījumi valsts svētkiem, gadadienām...

1985.gads: “40.gadadiena kopš padomju tautas uzvaras Lielajā Tēvijas karā”. Masu pasākums, kurā piedalījās visas profesionāli tehniskās skolas. (20)

“Miera kareivim demobilizēties nav ļauts.” Pasākums notika Rīgā, pasākumā jāpiedalās visām LPSR arodskolām. Tā bija patriotiskās audzināšanas skola ar dziesmām un dzeju. Montāžā bija iekļauti tādu dzejnieku dzejoļi kā: O.Vācieša “Mēmais muzikants”, F.Rokpelņa “Nezināmais kareivis”, V.Rūja “Viršu vainags”, A.Baloža “Nedziestošā uguns”, E.Vēvera “Miera kareivji” un citi. Uzvedumā darbojās: jauneklis, kara dalībnieki, māte, bērni, jaunieši. Uzveduma mērķis – emocionāli parādīt Lielā Tēvijas kara karavīru kā atbrīvotāju, kā visa labā iemiesojumu. Tā bija padomju laika skolas patriotiskās audzināšanas sastāvdaļa. (20)

Skolā strādāja Valda Rūrāne. Viņa darbu skolā uzsāka kā vēstures un sabiedrības mācības skolotāja 1979.gadā. Tajos – Padomju gados katrā skolā – arī Viesītes arodvidusskolā (toreiz profesionāli tehniskajā skolā) – obligāti bija jādarbojas komjaunatnes organizācijai. Katrā skolā bija arī komjaunatnes sekretārs. (14) Šajā skolā šo godpilno pienākumu pildīja Valda. Audzēkņi nebija aktīvi komjaunieši. Bieži vien par paveikto – no partijas norādīto uzdevumu

vajadzēja „safabricēt” atskaiti. 50. gados sākās visai izteikta migrācija no citām PSRS provincēm ("republikām") uz Latvijas PSR, tā mainot demogrāfisko situāciju. Viesītes arodividusskolā palielinājās grupu skaits, kur mācījās krievu skolu 9. klasi beiguši skolēni. Izvēlēto specialitāti varēja apgūt arī krievu valodā. Skolotājiem stundas bija jāvada krievu valodā. Mainījās īpatsvars sabiedrībā. Sadzīvē un valsts pārvaldē sāka dominēt krievu valoda (liela daļa latviešu sāka justies kā otrās šķiras pilsoņi savā zemē). Padomju valstī ieviesa plašu sociālo garantiju sistēmu (bezmaksas pamat-, vidējā un augstākā izglītība, studējošo stipendiju sistēma, bezmaksas medicīnas pakalpojumi, vispārēja pensiju sistēma u.c.), bija likvidēts bezdarbs, valsts pilnībā finansēja zinātnes, kultūras un sporta dzīvi (teātrus, korus, mākslinieciskās pašdarbības biedrības un klubus, sporta komandas un individuālās nodarbības, ekstrēmo tūrismu, tā ekipējumu, transportu utt.), kas tai iedzīvotāju daļai, kura pieņēma pastāvošo varu, deva lielu daudzumu sociālo garantiju un stabilu, no stresiem brīvu sadzīvi. Sabiedriskā un saimnieciskā dzīve tika stingri reglamentēta un to kontrolēja Latvijas Komunistiskā partija un tās augstākā institūcija - Centrālā komiteja. Īpaša uzmanība tika pievērsta patriotiskajai audzināšanai padomju ideoloģijas garā. Skolā mācījās latviešu un krievu bērni, nacionālais jautājums tika turēts uzmanības centrā. Par katru disciplīnas pārkāpumu tika meklēti vainīgie nacionālo problēmu neizpratnē. Pārāk saasināta uzmanība nedeva labus rezultātus. Tieši nacionālais jautājums padomju gadu izglītības sistēmā tika izkropļots. Pārāk liela vērība tika pievērsta rusifikācijai. Tas viss ļoti iespaidoja jauniešu un arī pieaugušo darbu un dzīvi. Tāpat kā daudzi citi darba biedri, Valda audzināja jaunos mehanizatorus (krievu plūsmas grupu). Par ieguldīto darbu bija arī gandarījums, jo daudzi no toreiz pat grūti audzināmajiem, kļuva par kārtīgiem darba darītājiem. Viesītes arodividusskolu mehanizatoru kursā beidza arī meitene Maija, kura iestājas augstskolā, mācījās vēsturi, ieguva maģistra grādu un sāka strādāt par vēstures skolotāju Viesītes vidusskolā. Tādus piemērus, kur audzēkņi turpina izglītību augstākās mācību iestādēs, varētu minēt vēl. Atziņa, ka ilgus gadus ir mācīta izdomāta un melīga vēsture nav patīkama. Cilvēku domāšana padomju gados virzīta komunistu ideoloģijai paklausības un vienīgās patiesības garā. (9.pielikums) Komunistiskās partijas noteiktos svētkos, parasti 9.maijā, notika tikšanās ar Sarkanās Armijas kara dalībniekiem netālu no Viesītes „Mīnu kalniņā”, kurš savu nosaukumu ieguva no tā, ka kara gados purvā uz salas atradās sarkano partizānu atbalsta punkts. Tas parasti izvērtās par piedzīvojumu. Tas bija pārgājieni ar piedzīvojumu, ugunsкура kurināšanu un spēlēm. (20)

Sportam un fiziskajai sagatavotībai arī liela vērība pievērsta audzināšanas darbā. Viens no pasākumiem, kura mērķis organizēt jauniešu brīvo laiku, bija kopmītņu spartakiāde. Sacensības notika starp audzēkņiem no 2.,3.,4.kopmītņu stāviem. Sacensības organizēja attiecīgajā laikā dežūrējošā audzinātāja kopā ar kopmītņu audzēkņu sporta aktīvu. Sporta veidi: galda teniss, šahs, novuss, volejbols. Balvā -vimpeļi un diplomu.

Skolas audzēkņu ražošanas apmācības meistarību vadībā piedalījās Latvijas un PSRS mēroga arāžu sacensībās. Viesītes profesionāli tehniskā skola godalgotas vietas šajā jomā neguva. Tomēr arī piedalīšanās konkursos un sacensībās deva gandarījumu un paveikta darba apziņu.

Viesītes profesionāli tehniskās skolas pedagoģiskie darbinieki Jēkabpils rajona partijas komitejas sapulcēs bieži tika "audzināti" par dažādām nepilnībām jaunās paaudzes komunistiskās audzināšanas darbā. Bieži tika izteikti rājienu par nacionālā jautājuma nepareizu risināšanu jaunās paaudzes audzināšanā. Tāda attieksme traucēja pilnvērtīgi strādāt ar skolas jauniešiem.

2.3. PSKP 25.kongresa vārdā nosauktās agrofirmas lauksaimniecības vidusskola (1988-1991)

Skolas direktors 1988./89.m.g. vienu gadu bija Laimonis Kalniņš. 1988.gadā par direktora vietnieci praktiskās apmācības darbā sāka strādāt Vita Ziemele. (20)

Ar 1989./90.m.g. septembri Vita Ziemele kļuva par skolas direktori. Skolai tas bija grūtu pārmaiņu, jaunu iespēju meklējumu laiks. Šajā laikā skola ieguva "PSKP XXV kongresa agrofirmas lauksaimniecības vidusskolas" nosaukumu. Vēlāk – agrofirmas „Daugava” lauksaimniecības vidusskolas nosaukumu. Līdz ar esošo specialitāšu apmācību sākās arī lauku māju saimnieču un zemkopju sagatavošana. (20) Izveidojās ēdienu gatavošanas, mājturības, rokdarbu, amatniecības kabineti. Tika uzcelts angārs, izveidota autoapmācības bāze.

Tajā laikā tika uzsākta draudzība ar Zviedrijas skolu Kvinnerštā. Skolai pienāca liela palīdzība no šīs skolas un tās darbiniekiem: vairākas elektriskās plītis, naži, katliņi, trauki un galda piederumi, audumi un t.t. Viesītes - agrofirmas „Daugava” lauksaimniecības vidusskolas situācija uzlabojās, kad 1990. gadā par skolas saimnieci kļuva bagātā agrofirma „Daugava”. Agrofirmas direktors bija Ludis Skosta. Ludis Skosta bija agronoms, lauksaimniecības un pašvaldību darbinieks, apbalvots ar III šķiras Triju Zvaigžņu ordeni (2000. g.) un 1991. gada barikāžu dalībnieka piemiņas zīmi. Viņš daudz darba ieguldīja skolas attīstībā. Agrofirma

„Daugava” Viesītes arodvidusskolu atbalsēja materiāli palīdzot iegādāties mācību līdzekļus. Bija iecerēta un uzsākta skolas jauna korpusa celtniecība, kur bija paredzēti jauni un plaši mācību kabineti. Mainoties politiskajai sistēmai, darbi tika pārtraukti un piebūve netika uzcelta.

Skola ir sagatavojusi Latvijas tautsaimniecībai vairāk par 2000 dažādu speciālistu dažādās nozarēs. Interesanti laika gaitā izsekot mācību un praktiskās apmācības darbam Viesītes profesionāli tehniskajā skolā. Padomju laikā no 1975.gada līdz 1991.gadam skolai vairākas reizes ir mainīts nosaukums. (20)

Skolas vēstures liecības ir rodamas arhīva materiālos. Par Viesītes arodvidusskolas darbiniekiem ziņas saglabātas darba grāmatiņu reģistrā. (20) Tagad darba grāmatiņu kā tādu nav. Skolas arhīvā ir saglabājušās darba grāmatiņas, kurās ir nekļūdīgi ieraksti no skolas pirmsākumiem līdz laikam, kad skola tika nodota PSKP 25. kongresa vārdā nosauktās padomju saimniecības īpašumā. Aiz katra ieraksta – cilvēka dzīve un darbs. Lauku profesionāli tehniskās skolas darbinieku darba grāmatiņu reģistrācijas grāmatā kopā 303 ieraksti. Grāmata iesākta 1973.gada 1.oktobrī un turpināta līdz 1988.gada 6.augustam.

Igaunis Pēteris Boļeslava d. – direktors, pieņemšanas dat. – 1973.g.augusts. Darbā pieņēma Valsts Komiteja. Pavēles Nr. 1. 1973.g.22.augusts – 1975.g.8.jūnijs (miris).

Pirmā vecākā grāmatvede Beķere Biruta Kārļa m. Vēlāk vecākās grāmatvedes pienākumus visu darba mūžu pildīja Veigure Lonija Andreja m. No skolas pirmsākumiem jāatzīmē tādi darbinieki: Oltiņa Mirdza – kasiere-rēķinvede, Joņins Leons – praktiskās apmācības meistars, Lejiņa Velta – kopmītņu dežurante, Kārkliņš Arvīds - praktiskās apmācības meistars, Vītola Rita – instrumentu noliktavas pārzine, Pikša Alfons – pasniedzējs, Rihters Kārlis – militārās apmācības pasniedzējs, Kokins Gunārs elektroatslēdznieks, Aleksandrova Teressa – feldšere, Lazdāns Nikodems – biofiltra strādnieks, Gailītis Uldis – mehāniķis, Miezīte Dzintra – ķīmijas skolotāja, Caune Voldemārs – pasniedzējs, Miezāne Janīna – skolotāja, Erdlāns Jānis – direktors, Ritenbergs Ivars – elektriķis, Malecka (Žinko) Irēna – skolotāja, Daujats Dainis – atslēdznieks, Masulis Rimants - praktiskās apmācības meistars, Rācene Mirdza – kasiere-rēķinvede.

Un vēl citi.... Lasot uzskaites grāmatu, var novērtēt – cik daudz dažādu specialitāšu bija vajadzīgs skolas darbības nodrošināšanai gadu gaitā.

Savu ieguldījumu skolas vēsturē devuši daudzi vienas ģimenes cilvēki. Uzskaitot, tādas ģimenes ir:

Erdlāni, Kārkliņi, Caunes, Gailīši, Pikšas, Neifeldi, Asari, Vītoliņi, Līči.

Par katru ģimeni, par katru cilvēku ir stāsts. Liela stāsta daļa saistīta ar Viesītes 15. Lauku profesionāli tehnisko skolu, kura laika ritējumā ir mainījusies, mainījusi nosaukumu, mainījusi saimniekus, mainījusi mācību programmas. (20)

- 15.Viesītes LPTV no 1974.g. līdz 1984.g.
- Viesītes 65.PTV no 1984.g. līdz 1989.g.
- PSKP 25.kongresa vārdā nosauktās agrofirmas lauksaimniecības vidusskola no 1989.g. līdz 1991.g.
- Viesītes arodvidusskola no 1991.g.

Skolai ir bijuši dažādi laiki - labāki, sliktāki, bet savu galveno funkciju – jaunatnes izglītošanu – tā vienmēr ir pildījusi.

Kopš padomju gadiem skolā 2009.gadā strādā nedaudzi, bet ar lielu darba stāžu:
Līcis Juris, Balode Aija, Blumberga Līga, Eglīte Silvija, Eglīte Anita, Kukule Aija, Kupre Rasma, Lejiņa Malda, Miezāne Janīna, Rancāns Valdis, Rācene Mirdza, Rūrāne Valda, Līce Iveta. (20)

3. NEATKARĪGĀS LATVIJAS LAIKS VIESĪTES ARODVIDUSSKOLĀ NO 1991. LĪDZ 2009.GADAM

Rusifikācijas politika izstūma latviešu valodu no sabiedriskās aprites un apdraudēja latviešu kultūras pastāvēšanu. Latviešu tauta zaudēja vairākumu savā zemē, un radās reāli draudi tās eksistencei nākotnē. Tautas pacietībai punktu pielika plāni par Daugavpils hidroelektrostacijas un Rīgas metro būvi, kas iznīcinātu Daugavas senleju un iepludinātu Latvijā neskaitāmus tūkstošus jaunu migrantu. Sabiedriskā un saimnieciskā sabrukuma pazīmes bija vērojamas ne tikai Latvijā, bet visā PSRS. Komunistiskās partijas vadība bija spiesta atzīt, ka valsts atrodas pirmskrīzes situācijā. Cenšoties glābt padomju sistēmu no sabrukuma, PSRS vadītāji pasludināja jaunu kursu, ko nodēvēja par pārbūves, pārkārtošanās un atklātuma politiku. Jaunais kurss objektīvi vājināja komunistiskās diktatūras režīmu un mazināja cenzūras žņaugus. Visi šie faktori radīja pamatu nacionālās atbrīvošanās kustībai, kas ieguva apzīmējumu – Trešā atmoda.

Latviešu tautas Trešā atmoda sākās vienotībā, ar ticību pagātnes vēsturiskās patiesības atzīšanai un reālai brīvībai nākotnē. Latvijas Cilvēktiesību aizstāvēšanas grupas Helsinki–86 organizētā ziedu nolikšana pie Brīvības pieminekļa 1941.gada deportācijas gadadienā kļuva par pamudinājumu sabiedrībai iesaistīties protesta akcijās. Grupa Helsinki–86 dibināta 1986. gada 10. jūlijā Liepājā. Savā darbībā tā balstījās uz Eiropas drošības un sadarbības Helsinku konferencē pieņemtajiem lēmumiem par demokrātisko brīvību un cilvēktiesību ievērošanu.

Protesta akcijas nozīmīgos Latvijas vēstures datumos ieguva apzīmējumu „kalendāra nemieri”. Trešās atmodas kustībā aktīvi iesaistījās radošā inteliģence. Arī Viesītes arodividusskolas darbinieki un skolēni iesaistījās notikumos, kas norisinājās Viesītē. Atdzima nacionālā simbolika. Tautas frontes mītiņi, notika pilsētas vēsturiskajā centrā, tika svinīgi pacelts Latvijas karogs. Komunistiskā partija pakāpeniski zaudēja ietekmi un spēju virzīt

sabiedriskos

procesus.

Latvijas PSR Augstākās Padomes vēlēšanās Latvijas Tautas Frontes un tās atbalstītie deputāti ieguva vairākumu un 1990.gada 4.maijā Augstākā Padome pieņēma deklarāciju „Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu”. (26, 3.lpp.)

1991. gadā pieņemtais Izglītības likums nodrošināja tiesības uz izglītību mazākumtautību valodās, taču vienlaikus pieprasīja latviešu valodas pārvaldīšanu visās izglītības iestādēs, neatkarīgi no mācību valodas vai skolas administrācijas.(29) Par vienu no galvenajiem izglītības uzdevumiem kļuva izglītības iestāžu pakāpeniska pārlatviskošana. No 20.gadsimta 90. gados realizētajām reformu iniciatīvām varētu nosaukt latviešu valodas kā vienīgās mācību valodas ieviešanu valsts finansētajās augstākās izglītības iestādēs latviešu valodas stundu skaita palielināšanu nelatviešu skolās, prasību visiem skolotājiem nokārtot latviešu valodas prasmes pārbaudījumu augstākajā līmenī, kā arī aizliegumu izmantot ārpus Latvijas izdotas mācību grāmatas.(5.32.lpp.) 1998. gada beigās pārlatviskošanas tendence kļuva uzskatāmāka, jo jaunais Izglītības likums (1998) noteica, ka valsts un pašvaldību izglītības iestādēs izglītību jāiegūst valsts valodā. Vienlaikus likums pieļāva, ka “citā valodā izglītību var iegūt: 1) privātās izglītības iestādēs, 2) valsts un pašvaldību izglītības iestādēs, kurās tiek īstenotas mazākumtautību izglītības programmas, 3) citos likumos paredzētās izglītības iestādēs”.(32) Turklāt šis likums paziņoja, ka sākot ar 2004. gadu valsts finansētā vidusskolas izglītība būs pieejama tikai latviešu valodā, bet pamatizglītība tiks reformēta, ieviešot bilingvālās izglītības pārejas programmas valsts un mazākumtautību valodās. Tajā pat laikā vairāku politisko partiju programmas turpināja atbalstīt vēl intensīvāku latviešu valodas mācīšanu mazākumtautību skolās, bet dažas partijas (piemēram, Tautas partija) iestājās par pilnīgu pāreju uz izglītību latviešu valodā visos izglītības līmeņos. 20.gadsimta deviņdesmito gadu politikas attīstības analīze liecina, ka ilglaicīgās izglītības politikas tendences vērstas uz izglītības sistēmas pārlatviskošanu. Viesītes arodvidusskola tika pakļauta izglītības reformai un pārgāja uz izglītojamo apmācību latviešu valodā. Valstī notika pārmaiņas. Tās skāra arī profesionālās izglītības sistēmu un mācību un audzināšanas darbu Viesītes arodvidusskolā.(27)

3.1.Pārmaiņas Viesītes arodvidusskolā no 1994. – 2009.g.

Latvijas valstī notika izglītības reforma. Izglītības mērķis neatkarīgā Latvijā – personas pilnveide pašrealizācijai, valsts un sabiedrības labklājības veicināšanai. Mērķi īstenoja arī profesionālās izglītības iestādes, arī Viesītes arodvidusskola.

No 1994.gada skolas direktors bija Juris Līcis. (40)

Skolas nosaukums – Viesītes arodvidusskola. Valsts profesionālās izglītības politikas īstenošanu un profesionālās izglītības sistēmas darbību, vadību un attīstību Latvijas Republikā noteica Profesionālās izglītības likums, Izglītības likums(29) u.c. tiesību akti. Arodizglītība. Arodizglītību varēja iegūt arodpamatskolās, arodvidusskolās, arodģimnāzijās un arodskolās. Šīs pakāpes izglītības programmas paredzētas kvalificētu strādnieku sagatavošanai. Atkarībā no izglītības programmas virziena un satura mācību laiks noteikts no 1 - 4 gadi. Tikai arodģimnāzijas beidzējiem bija tiesības turpināt izglītību augstskolās, jo izglītības programma ietvēra vispārējās vidējās izglītības standartu. (35) Pārējo arodizglītības mācību iestāžu beidzējiem, lai varētu turpināt izglītību augstākās izglītības mācību iestādēs, papildus jāapgūst vispārējās vidējās izglītības standarta saturs. (35)

Izglītības un zinātnes ministrija un tās Profesionālās izglītības un vispārējās izglītības departaments organizēja un koordinēja valsts politikas īstenošanu profesionālajā pamatizglītībā, arodizglītībā, profesionālajā vidējā izglītībā, profesionālajā tālākizglītībā.

Saskaņā ar Profesionālās izglītības likumu profesionālās kvalifikācijas līmenis bija teorētiskā un praktiskā sagatavotība, kas deva iespēju veikt noteiktai sarežģītības un atbildības pakāpei atbilstošu darbu; profesionālā pamatizglītība – pamata pakāpes profesionālā izglītība, kas deva iespēju iegūt pirmā līmeņa profesionālo kvalifikāciju; arodizglītība – daļēja vidējās pakāpes profesionālā izglītība, kas deva iespēju iegūt otrā līmeņa profesionālo kvalifikāciju; profesionālā vidējā izglītība – vidējās pakāpes profesionālā izglītība, kas deva iespēju iegūt trešā līmeņa profesionālo kvalifikāciju; profesionālā tālākizglītība – profesionālās izglītības īpašs veids, kas pieaugušajiem ar iepriekšējo izglītību un profesionālo pieredzi deva iespēju iegūt noteikta līmeņa profesionālo kvalifikāciju; profesionālās pilnveides izglītība – profesionālās izglītības īpašs veids, kas personām neatkarīgi no vecuma un iepriekšējās izglītības vai profesionālās kvalifikācijas deva iespēju apgūt darba tirgus prasībām atbilstošas sistematizētas profesionālās zināšanas un prasmes; profesionālās ievirzes izglītība – sistematizēta zināšanu un prasmju apguve, kā arī vērtīborientācijas veidošana mākslā, kultūrā un sportā līdztekus pamatizglītības vai vidējās izglītības pakāpei, kas deva iespēju sagatavoties profesionālās izglītības ieguvei.(30)

Latvijas valsts izglītības sistēmā iekļāvās arī Viesītes arodvidusskola. Par akreditētu profesionālās izglītības programmu apguvi tika izsniegti šādi valsts atzīti profesionālo izglītību un profesionālo kvalifikāciju apliecinājoši dokumenti: Apliecība par

profesionālo pamatizglītību; Atestāts par arodizglītību; Diploms par profesionālo vidējo izglītību. Diploms par profesionālo vidējo izglītību deva tiesības personai turpināt mācības Latvijas Republikas augstākās izglītības iestādēs. Otrā vai trešā profesionālās kvalifikācijas līmeņa profesionālo kvalifikāciju apliecināja otrā vai trešā profesionālās kvalifikācijas līmeņa Profesionālās kvalifikācijas apliecība.

3.2.Mācību darbs

Izglītojamajam, kurš apguvis profesionālās ievirzes izglītības programmu, tika izsniegta Apliecība par profesionālās ievirzes izglītības ieguvu. Jaunieši skolā guva iespēju pilnveidoties dažādās jomās: mācībās, profesijas apguvē, sportā, mākslinieciskajā pašdarbībā, līdzpārvaldē un piedalīties sabiedriskās dzīves norisēs Viesītes pilsētā. Izglītības un zinātnes ministrija līdz 2013.gadam ieplānojusi reorganizēt pusi no savā padotībā esošajām profesionālās izglītības iestādēm. (27) Par to liecina Izglītības un zinātnes ministrijas sagatavotā profesionālās izglītības iestāžu tīkla optimizācijas programma. Tādu likteni piedzīvoja Saukas arodskola – audzēkņus pievienoja Viesītes arodvidusskolai. Nepietiekamā audzēkņu skaita dēļ Jēkabpils rajona padome atbalstīja lēmumu likvidēt Saukas arodvidusskolu, kas četrus gadus nespēja izpildīt uzņemšanas plānu. Zemkopības ministrija neplānoja finansējumu audzēkņiem Saukas arodskolā. 2004.gadā arodvidusskolu vēl beidza 30 audzēkņi, bet nepilnam pussimtam nebija cerību iegūt šīs mācību iestādes diplomu. Arodvidusskolai bija beidzies divu gadu akreditācijas termiņš, bet, lai to akreditētu vēlreiz, bija vajadzīgi lieli līdzekļi, jo mācību iestādes materiālā bāze bija nolietojusies. Saukas arodvidusskolas likvidēšanas izdevumus plānots sedza pārdodot skolas īpašumu, tajā skaitā 25 slaucamas govīs, 40 nobarojamus jaunlopus un inventāru. Daļu komunālās saimniecības pārņēma pagasta pašvaldība. Elektromontieriem un būvgaldniekiem piedāvāja turpināt izglītību Viesītes arodvidusskolā. Citi audzēkņi turpināja mācības Bebreņē un Viļānos. Saukas arodvidusskolas ēka atradās gleznainā vietā pie Saukas ezera. Tā 1939. gadā par ziedojumiem celta kā viens no lielākajiem sabiedriskajiem un pagasta valdes namiem

laukos. Daudzo Latvijas valdību politika ir novedusi valsti pie dziļas ekonomiskās, finansiālās un sociālās krīzes. Krīze jūtama arī arodizglītībā.

Viesītes arodvidusskola strādāja, iesaistījās dažādās aktivitātēs, centās uzlabot mācību procesu konkurences apstākļos. Skola uzņēma audzēkņus mācību programmās, kur varēja iegūt datorsistēmu tehniķa 3. kvalifikācijas līmeni, pavāra 2. kvalifikācijas līmeni, apdares darbu strādnieka 2. kvalifikācijas līmeni, apdares darbu tehniķa 3. kvalifikācijas līmeni, koksnes materiālu apstrādātāja 2. kvalifikācijas līmeni. No 2009. gada septembra mācības uzsāka jaunie celtniecības un ceļu būves mašīnu mehāniķi.(37)

Skolotāji papildināja savas zināšanas, apguva jaunas metodes mācoties viens no otra – apmeklējot kolēģu mācību stundas, kopā analizējot veiksmes un problēmas. Vērojot stundu, kolēģi novērtēja stundas sākumu - uzmundrinoša un iedrošinoša saruna, pārdomāts valodas lietojums. Mācību stundas tēma vienmēr sasaistīta ar audzēkņu pieredzi, ar to, ko jau audzēkņi zināja, audzēkņu ieintriģēšana, ieinteresēšana, izmantojot joku, anekdoti, atgadījumu vai smieklīgu notikumu, kas tieši saistīts un attiecas tikai uz konkrēto tēmu. Skolotājs izvairījās no tiešas iepazīstināšanas ar informāciju, deva iespēju audzēkņiem pašiem to atklāt un izsecināt, piemēram, izmantojot mīklas, aptauju, diskusiju, zīmējumus, simbolus, video u. c. Analizējot mācību stundu hospitāciju, var secināt, ka skolotāji darbā izmanto jaunākās pedagoģiskās atziņas, pielieto jaunākās informācijas tehnoloģijas.(13, 19.lpp.) Ar savu radošo pieeju darbam, skolotāji ieinteresēja jauniešus apgūt zināšanas mācību priekšmetos.

Nodarbības mērķi tika izskaidroti vizuāli attēlojot mācāmās vielas saturu un nodrošinot, lai audzēkņi saprot, kāpēc tas ir svarīgi.

Mācību stundas uzdevumi izvirzīti tādi, kas ļautu audzēkņiem noticēt saviem spēkiem, radītu drošu un brīvu gaisotni. Mācību procesā iesaistīti visi audzēkņi. Stundas noslēguma daļā vienmēr bija vērtējums par paveikto – ko apguva mācību procesā. Audzēkņi jutās brīvi, ieinteresēti procesā. Grūti noturēt uzmanību un ieinteresētību, bet skolotājiem, pielietojot dažādas mācību metodes, tas izdodējās. Mācību rezultāti tika analizēti metodisko komisiju sanāksmēs un pedagoģiskās padomes sēdēs. (16,18.lpp.)

Mācību un audzināšanas darba kontrole tika veikta atbilstoši iekšējās kontroles gada plānam. Pedagoģiskās padomes apspriedēs tika veikta kontroles rezultātu analīze. (31)

Vērtējot izglītības programmu īstenošanu, tiek izdarīti secinājumi. Kontroles laikā radušies secinājumi apliecināja:

- ka skolotāji profesionāli organizē un vada mācību nodarbības,
- izglītojamajiem ir vāja motivācija sava zināšanu apjoma palielināšanā un redzesloka paplašināšanā, tāpēc pedagogiem jāveic liels darbs šīs motivācijas radīšanā,
- jāpārvērtē un jāpilnveido mācību sasniegumu vērtēšanas būtība mācību procesā.(20)

Vērtība tika pievērsta mācību telpām, mācību vidi veidojošiem komponentiem. Skolas vadība un darbinieki sekoja, lai telpas būtu iekārtotas atbilstoši tam, lai varētu notikt mācību darbs. Tika vērtēts skaņas, trokšņa līmenis, akustika. Pareizam jābūt darba virsmas apgaismojumam. Uz sola virsmas mākslīgā apgaismojuma līmenis 300 (luksos). Temperatūra telpās 17- 18C . Telpu estētiskais noformējums – gaišās krāsās, saskaņots, mājīgs. Mācību telpas iekārtotas tā, lai viens otram netraucētu, solus iespējams pārvietot pēc vajadzības. Skola bija nodrošināta ar mācību literatūru, ar tehniskajiem mācību līdzekļiem –videotehniku un datoriem, pieejams interneta pieslēgums.

Kā mācībām piesaistīt skolēnu uzmanību, stāstīja fizikas skolotāja Līga Blumbeka. Viņa skaidroja, ka mēs visi savā ikdienā esam cieši saistīti ar fizikas likumiem un atkarīgi no mūsdienu tehnoloģijām. Gan topošajiem datortehniķiem, gan nākošajiem apdares darbu strādniekiem jāpārzina fizikas likumsakarības, lai, skolu beidzot, savā izvēlētajā specialitātē varētu veiksmīgi izmantot mūsdienu tehnoloģijas, kas nemitīgi attīstās un pilnveidojas. Vismaz vienu reizi gadā Viesītes arodvidusskolā norisinājās fizikas nedēļa. 2008.gadā tā sākās ar plakātu izstādi „Interesantais fizikā”. Notika papīra lidaparātu sacensības, kurās vērtēja ne vien lidaparāta lidojuma tālumu, bet arī zināšanas par principiem, kas jāievēro lidmašīnu izgatavošanā. 24 skolas audzēkņi pārbaudīja savas teorētiskās un praktiskās zināšanas fizikas olimpiādē, kas vairāk tika vērstas uz izpratni par fizikas procesiem. 4. kursa audzēkņi atklātajā stundā demonstrēja savas prasmes apgūt zināšanas, bet stundas galvenais mērķis bija parādīt daudzveidīgu mācību metožu pielietošanas iespējas fizikas stundā. Noslēguma pasākumā tika apbalvoti veiksmīgākie. Audzēkņiem bija iespēja noskatīties mācību filmas, kas saistītas ar fiziku. (13,138.lpp.)

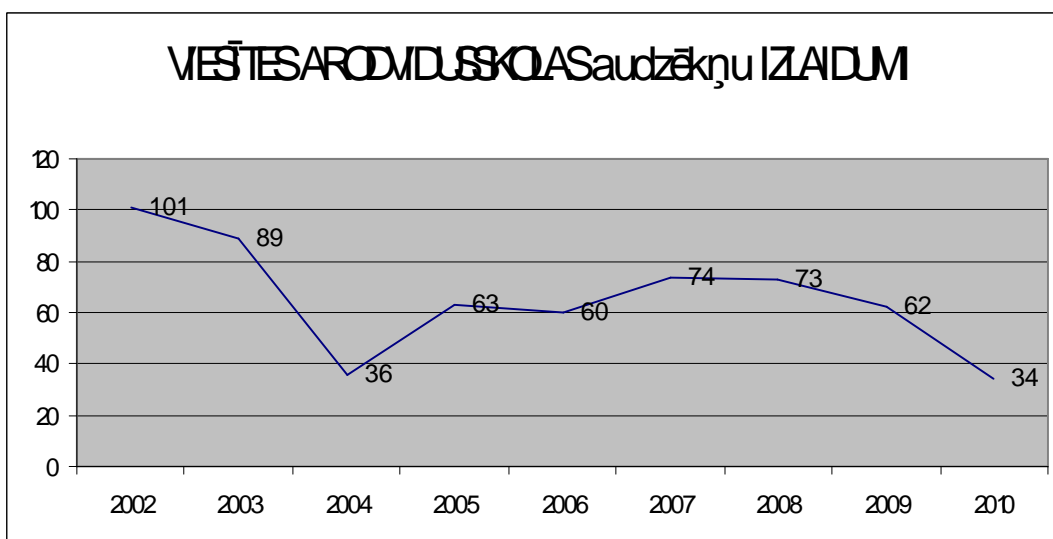
Skolotājam sagādāja patiesu gandarījumu audzēkņu aktivitāte fizikas nedēļā un viņu interese par procesiem, kas notiek apkārt un ir cieši saistīti ar fiziku.

Viesītes arodvidusskolā par tradīciju kļuvušas mācību priekšmetu nedēļas. Katrs skolotājs centās piesaistīt audzēkņu interesi ar kādu īpašu pārsteigumu skolēniem. Vēstures nedēļa parasti notika Latvijas valstij svarīgā laikā – novembrī, kad valstī atzīmē gadadienu un Lāčplēša dienu un martā – atceres dienas pasākumi represētajiem. Skolotāju pūles parasti guva

panākumus. Skolēni, kaut nedaudz, mainīja attieksmi pret mācību saturu. Ir taču patīkami, ka prasmes un iegūtās zināšanas tiek novērtētas un ir gūtas pozitīvas emocijas par piedalīšanos. Ir patīkami, ka nedēļas noslēgumā par pūlēm saņem balvu un morālu gandarījumu.

Viesītes arodvidusskola pievērsās koksnes materiālu apstrādātāju sagatavošanai 2. kvalifikācijas līmenī. Uzņemšanas priekšnoteikums: nepabeigta pamatizglītība (9. klases liecība). Mācību ilgums ir 3 gadi. Mācību noslēgumā izglītojamais saņem atestātu par arodizglītību, apliecību par pamatizglītību. (36) Iegūtā izglītība dod iespēju kokapstrādes uzņēmumā veikt koksnes mehānisko apstrādi, izgatavot sagataves un detaļas no koka un koksnes plātņu materiāliem, izgatavot vienkāršus koka izstrādājumus, strādāt galdniecības darbnīcās, kokapstrādes un mēbeļu ražošanas uzņēmumos. Lai saņemtu paredzētos dokumentus, izglītojamais apgūst arī vispārizglītojošos mācību priekšmetus: latviešu valodu, literatūru, pirmo svešvalodu, otro svešvalodu, matemātiku, bioloģiju, ķīmiju, ģeogrāfiju, fiziku, saskarsmi, lietišķo informātiku, vēsturi, civilzinības, biznesa pamatus, vides zinības, mūziku, vizuālo mākslu, veselības mācību, sportu. (37) Paralēli vispārizglītojošajiem jāapgūst arī profesionālie mācību priekšmeti: darba aizsardzība, koksnes apstrāde, materiālmācība, rasēšana un skicēšana, darbu organizācija, kokapstrādes iekārtas, praktiskās mācības kokapstrādē ar rokas instrumentiem, kokapstrādē ar mašīnām un koka konstrukciju izgatavošanā. Mācīties vispārizglītojošos mācību priekšmetus un apgūt profesiju nebija viegli. Koksnes materiālu apstrādātāju grupā mācījās tie jaunieši, kuriem vispārizglītojošajā skolā mācības neinteresēja. Mācību programmu apguva un atbilstošu izglītības dokumentu par pamatizglītību saņēma 12 zēni. (20)

Viesītes arodvidusskolu beigušo un profesiju ieguvušo speciālistu skaits bija mainīgs. (3.2.1.attēls) Tas izskaidrojams ar mācību programmām, kuras bija iespējams apgūt laika gaitā un arī ar valsts pieprasījumu. (20)

3.2.1. ATTĒLS. Izmaiņas izlaiduma grupu audzēkņu skaitā 2002.g.-2010.g.

Viesītes arodividusskola 2002.gadā sagatavoja pavārus 2.kvalifikācijas līmenī. (8, 48.lpp.) Profesiju ieguva 15.pavāri. (20) Pēc izglītības iegūšanas jaunie pavāri ieguva prasmes: novērtēt pārtikas produktu kvalitāti, veikt to pirmapstrādi, prot rīkoties ar ēdināšanas uzņēmumu aprīkojumu, gatavot un noformēt ēdienus un piedevas, zina atskaites un uzskaites pamatus. Mācību laikā topošie pavāri apguva vispārīzglītojošos mācību priekšmetus: latviešu valodu, svešvalodu, matemātiku, ķīmiju, fiziku, saskarsmi, lietišķo informātiku, vēsturi, politiku un tiesības, sportu. Profesionālie mācību priekšmeti mācību programmā: darba aizsardzība, biznesa pamati, vides mācība, ēdienu gatavošanas tehnoloģijas pamati, sanitārija un higiēna, pārtikas produktu zinības, ēdināšanas uzņēmumu aprīkojums, ēdināšanas uzņēmumu darba organizācija, uzskaites un kalkulācija, miltu konditorejas izstrādājumu gatavošanas pamati, ēdienu noformēšana, praktiskās mācības ēdienu gatavošanas tehnoloģijas pamatos un miltu konditorejas izstrādājumu izgatavošanā. Pēdējā mācību semestra laikā audzēkņi devās kvalifikācijas praksē uz uzņēmumiem. Praktiskās iemaņas palīdzēja apgūt partneri no ražošanas. 2006.gada oktobrī skolā viesojās Siera kluba valdes priekšsēdētāja Vanda Davidanova ar savu komandu. „Cesvaines Piens” iepazīstināja ar savu produkciju - Holandes sieru, kūpināto pikanto sieru un kūpināto sieru ar zaļumiem, piena dzērienu ar BIFIDO baktērijām, sviestu ar zaļumiem. Lazdonas piensaimnieks iepazīstināja ar mannas vai kafijas desertu ar piedevām. Pavārmākslas meistars Mārtiņš Rītiņš ar diviem palīgiem gatavoja „Skonas”- gardas siera maizītes, Cēzara

salātus un „Spano kapita” – lapu mīklā ceptu sieru. Īsts pavārs dara visu no sirds un neskatās pulkstenī – tāds bija Mārtiņa Rītiņa vērtējums pavāra darbam.(39)

Viesītes arodvidusskolas jauno pavāru sagatavošanai bija radīti labvēlīgi apstākļi. Iekārtota laboratorija ar jaunākajām iekārtām, sagādāti trauku komplekti, iekārtota virtuve, kurā apgūt praktiskās iemaņas. Pavāru specialitātē skola spēja sagatavot ļoti labus darba darītājus. Par to liecina arī dalība dažādos konkursos un iegūtie rezultāti. Notiekot izmaiņām valsts izglītības politikā, Viesītes arodvidusskola bija spiesta 2008.gadā pārtraukt audzēkņu uzņemšanu pavāru izglītības programmā. Materiālā bāze tiek saglabāta ar domu, ka pavāru sagatavošanu atjaunos.

Skolotāji iesaistīja skolēnus dažādos konkursos vispārīzglītojošo un arī profesionālo mācību priekšmetu jomā. Viesītes arodvidusskolas skolēni savu iniciatīvu īpaši neizrādīja, bet skolotāju ieinteresēti darbojās. Viens no pasākumiem, ar ko lepojās arodvidusskolas audzēkņi – nopelnīts ceļojums uz Strasbūru. (38) Brauciens nopelnīts, piedaloties konkursā par Eiropas Savienību "Eiropas diena skolā". Labāko darbu autoriem - skolēniem un skolotājiem no 12 Latvijas skolām bija iespēja 2008.gadā piedalīties Eiropas jauniešiem domātajā pasākumā "Euroscola" Strasbūrā Eiropas Parlamenta telpās. Pasākums bija interesants un izglītojošs.

Skolu komandas bija aicinātas izstrādāt atraktīvu un interaktīvu scenāriju Eiropas dienas - 9.maija atzīmēšanai savā skolā. Konkurssam tika iesūtīti gandrīz 80 darbi, piedāvājot atzīmēt Eiropas dienu ar dažādu interesantu pasākumu palīdzību - orientēšanās sacensībām un tematiskiem kontrolpunktiem par ES un tās dalībvalstīm, izstāžu rīkošanu par valstu kultūru, teātra uzvedumu veidošanu par dažādu kultūru stereotipiem, debašu organizēšanu, Eiropas tautu ēdienu gatavošanu, dalībvalstu literāro tēlu karnevāla rīkošanu, ES dalībvalstu filmu skatīšanos, deju mācīšanos.

Konkursa rezultātā tika izvēlētas 12 vispārīzglītojošās un profesionālās skolas, kuru komandām 12 jauniešu un divu skolotāju sastāvā līdz 2008.gada beigām bija iespēja piedalīties jauniešu debatēs Eiropas Parlamentā "Euroscola" Strasbūrā: Baldones vidusskola, Bulduru Dārzkopības vidusskola, Druvas vidusskola, Gulbenes ģimnāzija, Jūrmalas 1.ģimnāzija, Krāslavas Varavīksnes vidusskola, Rīgas 18.vakara (maiņu) vidusskola, Rīgas 33.vidusskola, Rūjienas vidusskola, Valdemārpils vidusskola, Viesītes arodvidusskola (vienīgā arodvidusskola, kura ieguva tik augstu novērtējumu). Viesītes arodvidusskolas scenārijs "Koks lavju Augšzemē un lietuviešu Aukšaitijā - senajā un mūsdienīgajā kultūras mijiedarbībā un sadarbībā" (skolotājas Valda Rūrāne, Egita Rancāne). Skolotāja Valda Rūrāne stāstīja par to, kā septembrī

Viesītes arodvidusskolas skolotāju un skolēnu grupa apmeklēja Strasbūras Eiroparlamentu. Šo iespēju nopelnīja Eiropas Savienības 50. gadadienai veltītajā konkursā. Šajā braucienā devās kopā ar Viesītes vidusskolas komandu. (38) 2008.gada 26. septembrī skolu pārstāvji ieradās Eiroparlamentā Strasbūrā. Par savu darbu - iesaistīšanos ES veidošanā - skolēni saņēma Eiroparlamenta sertifikātus. Kā balva bija arī Drēzdenes un Nirnbergas apmeklējums, brauciens ar kuģi pa Elbu, Cvingera apskate. Skolēni priecājās par iegūtajiem iespaidiem un pieredzi. (38)

Profesijas apguvē arodvidusskolas audzēkņi paplašināja savu redzesloku braucienu laikā uz Čzeladžas un Vroclavas pilsētām Polijā, Šombatelijas pilsētu Ungārijā. Tā bija iespēja gūt pilnīgāku priekšstatu par citām Eiropas valstīm, par jauniešu izglītību ES. Skolā rīkotajā pasākumā „Eiropas ēdienu nedēļa”, Comenius projekta „Iepazīsti Eiropu caur garšu” pavāru grupu audzēkņi gatavoja dažādu Eiropas valstu ēdienus, kurus skolas audzēkņi varēja degustēt un uzzināt to pagatavošanas noslēpumus. Pasākumā piedalījās arī izglītības programmas „Datorsistēmas” audzēkņi, kuri sakrātās receptes pārrakstīja un noformēja uz datora. Kopīgā darba rezultātā tika izveidots recepšu krājums, kurā apkopoti Eiropas Savienības valstu ēdieni. (39)

Skolā regulāri notika profesionālās meistarības konkursi. Savā starpā par labāk paveikto darbu un labākajām zināšanām sacentās jaunie apdares darbu strādnieki. Labākie piedalījās starptautiskās sacensībās. Skolas komandas guva atzinību, ieguva jaunu darba pieredzi. Arodapmācības pasniedzēji labi sagatavoja jaunus speciālistus. (39)

3.3. Audzināšanas darbs

Jauno cilvēku audzināšanai tika pievērsta īpaša nozīme. Patriotismu nevar ieaudzināt tikai stāstot, jāļauj līdzdarboties, piedalīties notikumos. 2009. gads Latvijā ritēja Valsts dzimšanas dienas zīmē. Katru gadu skolēni un skolas darbinieki piedalījās Viesītes pilsētas rīkotos pasākumos, kas veltīti Lāčplēša dienai un Latvijas dzimšanas dienai. Katru gadu Viesītē notika gājiens uz piemiņas vietu, kur piemineklis „Brīvība – tautas dzīvība” atgādināja par cīņām pret bermontiešiem tālajā 1919.gadā. Patriotiskā audzināšana notika mācību stundās un arī pašiem aktīvi līdzdarbojoties. (39)

Skolēnu grupa piedalījās arī Rēzeknē ebreju kopienas rīkotajā konferencē „Genocīds pret ebrejiem”. Konferences dalībnieku interesi un izpratni par pagātni veicināja ebreju tautas vēstures izklāsts, ekskursijas uz vietām, kas liecināja par masveidīgu vienas tautas iznīcināšanu. Tika apmeklēti ebreju kapi, vieta, kur nošāva Rēzeknes un apkārtnes ebrejus, „Audriņi”. Katrs konferences dalībnieks saņēma grāmatas, kuras lasot jādomā par cilvēcību. Ebreju kopiena dāvināja grāmatas par ebreju vēsturi, tradīcijām, ebreju bērnu un to, kuri palika dzīvi, likteņstāstus. Bija iespēja ieklausīties ebreju dziesmās Rēzeknes ebreju kopienas rīkotajā pasākumā. Īpaši saprotami holokausta vēsturi un jaunākās tendences tās pētniecībā izskaidroja Latvijas Universitātes profesors, Latvijas vēstures katedras vadītājs Aivars Strenga. Par mūsdienu vēsturi „Izraēla starp 1948.g. un 2009. g.: progress un izaicinājumi” semināra dalībnieki uzzināja no Izraēlas vēstnieka Latvijā un Lietuvā Hensa Ivri. Semināra gaitā Rēzeknes ebreju kopienas valdes priekšsēdētāja Rašele Kukļa veda ekskursijā pa vietām, kas liecina par pagātnes notikumiem. Viesītes arodvidusskolas audzēkņi saprata, ka vēsture ir jāzina. Jāzina, lai nekad neatkārtotos holokausts. (39)

Viesītes arodvidusskolas audzēkņi izstrādāja pārgājienu un ekskursiju maršrutu aprakstus par Krustpils pils apmeklējumu, ekskursiju uz Cēsu pusi, Ķegumu un Lielvārdi. Skolēni ekskursiju laikā pa Latviju guva atziņu par Latvijas zemes skaistumu.

Latvijas dzimšanas dienai veltītajā pasākumā visas grupas izstāstīja savus ekskursiju maršrutus, parādīja fotogrāfijas un dalījās iespaidos par redzēto. Skolas vokālais ansamblis kopā ar drāmas grupas „Smaids” dalībniekiem veltīja visiem klātesošajiem un savai valstij jauku muzikālu sveicienu. Ar vienkāršību un nelielu piepūli ir iespējams mācīt un audzināt jauniešos patriotismu. (39)

Viesītes arodvidusskolā audzinātāja darbs bija un ir sarežģīts. Attiecības audzinātājiem ar skolēniem galvenokārt vērtējamas kā abpusēji labvēlīgas. (4.53.lpp.)

Audzinātājiem ir jāuztura kontakts ar audzēkņu vecākiem. Uz vecāku sapulci vecāki tika aicināti ar paziņojumiem, kurus skolēns ar vecāku parakstu atnesa audzinātājam – kā apliecinājumu, ka informācija nodota. Tiem, no kuriem netiek saņemta atgriezeniska saite, skolotāja paziņoja pa telefonu vai e-pastu par gaidāmo vecāku kopsapulci. Informācija par sapulces vietu, laiku un izskatāmajiem jautājumiem bija ievietota arī skolas mājas lapā internetā. Viena no vecāku sapulcēm notika 2009.gada 21. aprīlī. Piedalījās 31% no visiem 1.m grupas skolēnu vecākiem. Sapulce bija sasniegusi vēlamo rezultātu. Vecāki novērtēja skolas darbu un

savu bērnu ieguldījumu izglītības ieguves procesā. (39) Vecāku sapulces protokolā tika izdarīts ieraksts, ka sapulces darba kārtībā izskatīti jautājumi par skolēnu sekmēm, par neattaisnotiem skolas kavējumiem, uzklautas vecāku problēmas. Tomēr, arodvidusskolā samērā maz vecāki interesējas par savu bērnu mācību darbu un sadzīvi. Sevišķu interesi par izglītības iestādes darbu izrādīja ne vairāk kā trešā daļa skolēnu vecāku. No 288 visas skolas audzēkņu vecākiem kopsapulcē piedalījās 20%. Veicot aptauju par neierašanās iemesliem, saņemtajās atbildēs varēja novērtēt, ka 20% sapulces laikā strādāja, 30% neinteresēja sapulces norise, 30% neieradās, jo nebija transporta, 20% atrada citus attaisnojumus. (39)

Liela vērība grupas audzināšanā tika pievērsta personības veidošanai. Audzinātāju darba materiāli pierāda, ka audzinātājam bija uzskaitītas, analizētas sarunas ar audzēkņi, ar vecākiem. Sarunas par dažādām problēmām, kuras tika uzticētas tikai audzinātājam. Audzinātājam jāprot veidot saskarsmi darbā ar skolēniem, pedagogiem, kā arī skolēnu vecākiem, sagatavot un vadīt audzinātāja un ārpusstundu (ārpusklases) nodarbības dažādos darbības veidos, nodrošinot skolēnu interešu realizēšanu un spēju attīstību, iegūt un reģistrēt konkrētus datus par skolēnu personības attīstības gaitu, tos analizēt. (4, 54.lpp.)

Vērtējot audzinātāja darbu, redzams, ka audzinātājs bija:

- ceļvedis,
- padomdevējs,
- konsultants,
- diskusiju partneris,
- eksperts,
- komandas, grupas dalībnieks lomā, kurā līdzdarbojas ar skolēniem,
- partneris un domubiedrs.

Audzinātājam bija jāstrādā pēc skolas administrācijas apstiprināta audzināšanas plāna. Plānā audzinātājam jāparedz galvenie audzināšanas uzdevumi un metodes kā tos īstenot. 2003./2004. mācību gada 3.a kursa audzinātāja atskaitē audzinātāja atzīmēja, ka audzēkņi kļuvuši fiziski attīstītāki, mainījuši savu attieksmi pret mācībām, pret līdzcilvēkiem. (20)

Viesītes arodvidusskolā katru pirmdien notika audzinātāja stundas. 2002./2003.mācību gada 1.semestra audzinātāja stundas temati 3.a kursā bija:

*Pasaulē nav neviena man līdzīga.

*Kā iegūt domubiedrus.

*Problēmu risināšana.

*Mana valoda.

*Atbildība.

*Atkarība.

Tie bija tikai daži no audzinātāja stundas tematiem. (20) Audzinātāja stundas pamatmērķis:

- veidot humānu attieksmi pret sevi un sabiedrību;
- sekmēt piederības izjūtu savai valstij,
- attīstīt prasmes aktīvai sabiedriskai līdzdarbībai;
- nostiprināt motivāciju dzīvesprasmju apguvei un personīgās karjeras izvēlei un izaugsmei.

Par audzināšanas pamatu Viesītes arodividusskolā tika ņemti audzināšanas darba dokumenti.

Audzināšanas darbību reglamentējošie dokumenti Latvijas valstī: Izglītības likums (29), Bērnu tiesību aizsardzības likums (28), Konvencija par bērnu tiesībām (30), Audzināšanas darbības programma 2007. – 2013.gadam (27), Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu (34), Noteikumi par valsts vispārējās izglītības standartu (35), Pamatizglītības programmas paraugs (36), Vispārējās vidējās izglītības programmu paraugs (37), Metodiskie ieteikumi vispārējās pamatizglītības iestādes pedagoģiskā procesa organizācijas dokumentu aizpildei un skolas dokumentācija (31).

Mācību un audzināšanas darbs Viesītes arodividusskolā tika plānots un Latvijas valsts uzdevumi izglītības un audzināšanas jomā tika pildīti.

Svarīgs mācīšanas un audzināšanas uzdevums sabiedrībā bija audzināt veselu jauno paaudzi. (37) Sporta aktivitātes Viesītes arodividusskolā piesaistīja īpašu skolēnu un arī skolas darbinieku uzmanību. Sporta nodarbībās labprāt piedalījās meitenes un zēni. Valsts sporta politikas mērķis: veidot veselās, fiziski un garīgi attīstītas personības. Mācību gada laikā darbojās volejbola, novusa, futbola un dambretes pulciņi. Volejbola pulciņa nodarbības tika uzsāktas 2001.gadā. Nodarbības vadīja skolotāja Līga Blumbeka. Skolas volejbolisti piedalījās sacensībās starp arodskolām. Sacensībās parasti guva labus rezultātus. 2002. gadā meitenes ieguva 2. vietu, zēni ieguva 3. vietu. Labi rezultāti bija arī futbolā. Zēni Latgales novada sporta spēlēs izcīnīja trešo vietu. Skolas sportisti katru gadu piedalījās Latgales novada izglītības iestāžu rīkotajās sacensībās rudens krosā, slēpošanā, galda tenisā, vieglatlētikā. Skolā notika arī

konkurss sporta teorijā. Lai veicinātu starppriekšmetu saikni, atbildes uz konkursa jautājumiem bija jāsniedz angļu valodā. (20)

Viesītes arodvidusskolas sportisti katru gadu piedalījās Viesītes pilsētas domes rīkotajās sporta skolotāja Voldemāra Spārniņa piemiņai veltītajās volejbola sacensībās. (39)

Viens no centralizētajiem pārbaudījumiem skolu beidzot bija ieskaite sportā. 2002.gadā 4. kursa izglītojamie ieskaiti sportā nokārtoja sekmīgi. No 30 audzēkņiem vērtējumu teicami un ļoti labi ieguva 8, labi- 9, gandrīz labi – 8, viduvēji- 5. Ieskaite sportā skolas audzēkņiem bija viens no labākajiem pārbaudījumiem. (20)

Skolā tradicionāli notika sporta diena „Rudens jautrības”. Lielu pacēlumu un finālā pat intrigu radīja futbola sacensības starp kursiem. Kurš uzvarēs? 2009.gadā spēcīgākie izrādījās 2. a kursa futbolisti – Andris Linge, Sergejs Ozoliņš, Larions Petrenko, Aleksandrs Molčanovs u.c.

3.4. Līdzpārvalde

Viens no rādītājiem, ka skolā ir atzītas demokrātijas idejas, ir tās pārvalde un līdzpārvalde. Ar līdzpārvaldi, vai sabiedrisko pašpārvaldi, jāsaprot nosacījums, ka bez skolas administrācijas un pedagoģiskās padomes viedokļa nozīmīga loma lēmumu pieņemšanā ir arī skolēnu, vecāku un sabiedrības viedoklim.

Sabiedriskās pašpārvaldes orgāni ir skolas padome, skolēnu padome, vecāku komiteja un citi orgāni, kas tiek veidoti nepieciešamības gadījumā ar aktīvu vecāku un skolēnu līdzdalību. Saskaņā ar Vispārējās Izglītības likumu katrā skolā jāizveido skolas padome. (20) Skolas pašpārvalde ir padomdevēja institūcija. Skolas iekšējo problēmu svarīgākie risinājumi noteikti jāanalizē skolas padomē vai citu pašpārvaldes orgānu sēdēs, kurās tiek izteikti priekšlikumi administratoriem.

Mainoties politiskajai iekārtai, mainās arī attieksme pret audzēkņu līdzdalību sabiedriskās dzīves norisēs skolā. Sabiedriskās pašpārvaldes principa pakāpeniska realizēšana skolas darbā ir viens no avotiem mācību un audzināšanas procesa pilnīgošanā, skolēnu sabiedriskās aktivitātes un atbildības attīstīšanā, jo skolas dzīvē šajā jomā radās tukšums. Skolēnu padome 1989.gadā tika izveidota lai iesaistītu jauniešus skolas dzīves organizēšanā. Skolēnu padomē darbojās 15 jaunieši no visām izglītojamo grupām, viņu galvenie darbības virzieni bija izglītības iestādes pasākumu organizēšana un koordinēšana, sadarbības tīklu veidošana, informācijas un ideju apmaiņas nodrošināšana starp izglītojamajiem un skolotājiem,

izglītības iestādes administrāciju, dienesta viesnīcas vadību. Izglītojamo padomes darbu paši audzēkņi vērtēja kā apmierinošu, iesakot vairāk iesaistīt visus izglītības iestādes jauniešus pasākumos, biežāk rīkot pasākumus, kur būtu iespējas vairāk izpausties. (20)

Audzēkņu līdzpārvalde 2008.gadā: prezidente – Līga Narbutē, vietniece - Silvija Klindžāne, izglītības ministre – Līga Brikule, vietnieki - Gints Tumens, Edvīns Orlovs, kultūras ministre – Māra Strika, vietnieki - Renāts Kovaļovs, Ilona Šudele, sporta un veselības ministrs – Andris Puida, vietnieks - Dainis Štāls, finanšu ministrs – Silvestrs Ivanovs, vietniece - Ilona Sadovenko, preses un sakaru ministre – Sindija Prande, vietnieki - Raimonds Lazdiņš, Arvīds Boderko. Skolas līdzpārvaldē darbojās aktīvākie skolēni. (20)

Līdzpārvalde bija skolas audzēkņu ievēlēta. Līdzpārvaldes sanāksmes notika reizi nedēļā. Līdzpārvaldes dalībnieki bija skolas pasākumu un sadzīves iniciatori un organizētāji. Līdzpārvalde sadarbojās ar dienesta viesnīcas padomi. Dienesta viesnīcas padome sekoja kārtībai un sadzīves apstākļiem dienesta viesnīcā.

Skolas līdzpārvalde sekoja līdzī norisēm Latvijā. 2009.gada novembrī mūsu skolas līdzpārvaldes izvirzīti audzēkņi – Egita Eigima, Līga Narbutē, Gunita Ušacka, Raivis Sprinģis un Dainis Štāls devās uz Latvijas Jaunatnes padomes organizēto konferenci projektā „Jauniešu vilciens”. Jaunieši no dažādiem Latvijas reģioniem ar vilcienu kopīgi devās uz Rīgu. Speciāli paredzēts vagonis jauniešiem, kuri piedalījās šajā pasākumā. Viesītes arodvidusskolas jaunieši vilcienu sagaidīja Krustpils stacijā. Iepazīšanās un diskusijas sākās jau vilcienā ceļā uz Rīgu. Konferences norises vieta – Latvijas Universitātes galvenā ēka. Te divu dienu garumā tika diskutēts par tādām tēmām: kā vides ilgtspēja, veselības aprūpe, jaunatnes politika u.c. Vakara daļa noslēdzās Studentu klubā. (39)

Konferencē piedalījās ap 400 jauniešu no visas Latvijas. Viesītes arodvidusskolas audzēkņiem bija prieks piedalīties šāda veida pasākumā. Viņi ieguva jaunu pieredzi sabiedrisko attiecību veidošanā, jaunas zināšanas, jaunus draugus.

Arī 2009. gada septembrī skolā notika audzēkņu līdzpārvaldes vēlēšanas. Skolas audzēkņiem visu nedēļu bija dota iespēja iepazīties ar līdzpārvaldes prezidenta kandidātu skatījumu par skolas dzīvi un skolas dzīves uzlabošanas iespējām. Uz skolas līdzpārvaldes prezidenta amatu kandidēja: 1.M kursa audzēknis Niklāss Ivašins; 2.B kursa audzēknis Mariks Zernis un 3.B kursa audzēkne Līga Brikule. Aktivitāte bija liela. Ar vienas balsis pārsvaru (kopā par 36) par skolas līdzpārvaldes prezidentu tika ievēlēta Līga Brikule. 35 balsis ieguva Mariks

un viņš ieguva līdzpārvaldes prezidenta vietnieka amatu. Skolas līdzpārvaldes vēlēšanas pierādīja, ka skolēni bija aktīvi un mācēja izteikt savu viedokli.

Līdzpārvalde organizēja un piedalījās skolas mākslinieciskās pašdarbības koordinēšanā, organizēja skolas pasākumus, kas kļuvuši par tradīciju. (20)

Drāmas grupa „Smaids”. Darbību pulciņš uzsāka 2005./2006.m.g. Pulciņā bija 12 dalībnieki. Nodarbības notika 2 reizes nedēļā: otrdienās un trešdienās. Pulciņa vadītāja Antra Vītoliņa darbojās radoši. Viņas vadībā 2005./2006.m.g. Jēkabpils rajona teātru skatē „Smaids” ieguva 3.vietu. Pulciņš piedalījās katrā skolas pasākumā ar interesantu programmu.(20)

Skolas vokālais jauktais ansamblis arī darbojās ar līdzpārvaldes atbalstu. Darbību jauktais ansamblis sāka 2007./2008.m.g. septembrī. Ansablī bija 12 dalībnieki. Mēģinājumi notika otrdienās un trešdienās. Ar savu uzstāšanos ansamblis kuplināja skolas pasākumus. Skolas solisti: Kristīne Kravčenko, Andris Puida, viņus mācīja mūzikas skolotāja Anita Joņina. (20)

Tradicionālos pasākumu skolā organizēja, protams, ar skolotāju atbalstu, līdzpārvalde. Pasākumi bija izglītojoši, arī izklaidējoši. Izglītojošajām mācību ekskursijām materiālu atbalstu sniedza Viesītes pilsētas dome. Parasti tā atļāva izmantot transporta pakalpojumus bez maksas. Tas bija liels atbalsts, jo skolēnu vecāki visi nespēja samaksāt ekskursiju izdevumus. Ekskursijas plānos parasti ietilpa kādas izstādes, teātra izrādes vai koncerta apmeklēšana. Viesītes arodvidusskolas audzēkņi bija arī iepazīt Rīgas Brāļu kapus. Ekskursijas paplašināja skolēnu redzesloku. (20)

Katru gadu Viesītes arodvidusskolā notika:

- 1.septembris – Zinību diena.
- Dzejas dienas.
- Mācību nedēļas.
- Pirmo kursu audzēkņu uzņemšana skolas saimē.
- Skolotāju dienas svinības.
- Lāčplēša dienas atzīmēšana.
- Latvijas Republikas proklamēšanas gadadiena.
- Ziemassvētki.
- Mīlētāju diena – „Sirsniņballe”.

- Dalība Ķīpsalas un Jēkabpils rajona izstādēs „Skola –”.
- Konkurss – „ERUDĪTS”.
- Tikšanās ar populāriem cilvēkiem.
- Profesionālās orientācijas un karjeras konsultēšanas diena.
- Ekskursijas pa novadnieku takām.
- Absolventu izlaidums. (20)

Katrs pasākums bija īpaši pārdomāts. Bez līdzpārvaldes aktivitātēm nebija iedomājama Viesītes arodvidusskolas sabiedriskā dzīve un kārtības nodrošināšana skolā un dienesta viesnīcā.

3.5. Līdzdalība projektos

Lai labāk varētu iesaistīties izglītības procesā konkurences apstākļos, arodvidusskolas darbinieki mācījās rakstīt projektus. Viesītes arodvidusskolas skolotāja Gunta Dimitrijeva rakstīja pati un iesaistīja kolēģus projektu rakstīšanā un īstenošanā. Projektu īstenošana ar ES finansiālo atbalstu uzlaboja skolas materiālo bāzi, piedāvāja iespēju redzēt, kā mācās un dzīvo jaunieši citās Eiropas Savienības valstīs. Viesītes arodvidusskolas sadarbības projektā “Zemgales reģiona profesionālo izglītības iestāžu projektu vadītāju apmācība” no 2006.gada 1.oktobra līdz 2007.gada 30.septembrim atbilstoši reģiona attīstības vajadzībām un līdzsvarotai attīstībai tika iesaistītas astoņas Zemgales profesionālās izglītības iestādes un Zemgales Attīstības aģentūra. (39)

Projekta rezultātā paaugstinājās Zemgales profesionālās izglītības iestāžu pedagogu kā valsts sektora darbinieku kompetence par projektu vadības ciklu un informācijas un saziņas tehnoloģiju pielietojumu projektu sagatavošanā un prezentācijā.

Realizējot projektu tika izstrādāta tālākizglītības programma 160 stundu apmērā projektu vadības ciklā un informācijas un saziņas tehnoloģiju prasmēs, programmu aprobēja četras pedagoģisko darbinieku grupas ar kopumā 48 dalībniekiem, tika noorganizēta Zemgales izglītības iestāžu un pašvaldību konference par projektu labo prakšu piemēriem, sagatavota skolu informācija konferencei, apgūta praktiskā pieredze par labās prakses projektu piemēriem un jaunākajiem sasniegumiem informācijas tehnoloģijās ar studiju braucienu palīdzību, kā arī nodrukāts buklets. Projekta budžets 49944 Ls. (39)

Viesītes arodvidusskolas projektā „Profesionālās orientācijas un karjeras konsultēšanas pasākumu komplekss Viesītes vidusskolā un Viesītes arodvidusskolā” laikā no 2007.gada

2.janvāra līdz 2007.gada 30.jūnijam, atbilstoši vietējā līmeņa, rajona un reģiona attīstības vajadzībām un līdzsvarotai attīstībai, tika iesaistītas arodizglītības un vispārējās izglītības iestādes, Jēkabpils rajona Izglītības pārvalde un Viesītes ar lauku teritoriju pašvaldība. Projekta rezultātā uzlabojās profesionālās orientācijas un karjeras konsultēšanas darbs, tika nodrošināta sadarbība starp izglītojamajiem, izglītības iestāžu pedagogiem, profesionālās orientācijas speciālistiem, darba devējiem un pašvaldību. Realizējot projektu, tika izveidoti informatīvi materiāli par izglītības un darba iespējām, par karjeras veidošanas posmiem, tika izveidota mājas lapa Viesītes arodvidusskolai saistībā ar profesionālo orientāciju, tika organizētas karjeras dienas un noslēguma konference. Projektā tiešā mērķa grupa bija Viesītes arodvidusskolas audzēkņi un Viesītes vidusskolas skolēni, bet netiešā – apkārtējā sabiedrība, īpaši jaunieši Jēkabpils un apkārtējos rajonos. Budžets 8615 Ls. (39)

Viesītes arodvidusskolas projektā “Atbalsts pedagogiskās korekcijas audzēkņiem Viesītes arodvidusskolā un riska grupas skolēniem Viesītes vidusskolā un Biržu internātpamatskolā” laikā no 2007.gada 3.septembra līdz 2008.gada 31. jūlijam, veicinot Jēkabpils rajona un Zemgales reģiona cilvēkresursu attīstību un situācijas uzlabošanu darba tirgū, bija iesaistītas trīs atšķirīgas izglītības iestādes – internātskola, vidusskola un profesionālā izglītības iestāde.(39)

Projekta mērķis bija sniegt atbalstu jauniešiem, kuri mācās pedagogiskās korekcijas grupās, veikt preventīvu darbu, sniedzot atbalstu riska grupas jauniešiem vispārējās izglītības iestādēs, jauniešu vecākiem un pedagogiskajiem darbiniekiem.

Projekta ietvaros tika apmācīti pedagogiskie darbinieki, izstrādāti metodiski materiāli profesionālajos un vispārīzglītojošos priekšmetos un veikta daļēja to aprobācija, īstenoti pasākumi jauniešiem, kas veicināja darba un sociālo prasmju, kā arī pamatprasmju līmeņa uzlabošanu. Projektā bija iesaistīti 24 pedagogiskie darbinieki, 36 jaunieši, vecāki.

Projekta rezultātā tika izstrādāti metodiskie materiāli, paaugstināta pedagogisko darbinieku profesionālā kompetence, uzlabotas jauniešu darba, sociālās prasmes un pamatprasmes, uzlabota skolu savstarpējā sadarbība, nodrošināti publicitātes pasākumi. Projekta budžets 37285 Ls. (39)

Profesionālo meistarību var pilnveidot mācoties no citiem. Viesītes arodvidusskolas sadarbība ar Blakstādes arodskolu Norvēģijā deva iespēju skolotājiem paplašināt redzesloku, pilnveidot profesionālās prasmes un zināšanas. Skolotāju pieredzes apmaiņas vizītes laikā 2008. gada aprīlī projekta „Viesītes arodvidusskolas skolotāju profesionālās pilnveides paaugstināšana

Norvēģijā” ietvaros ar partneru izglītības iestādes – Blakstades arodskolas - palīdzību Viesītes arodvidusskolai tika sagādāta datortehnika, kura nepieciešama, lai uzlabotu apmācības kvalitāti Jēkabpils cietumā Viesītes arodvidusskolas tehniskajā nodaļā. Dāvināto datortehniku – procesorus, monitorus, printeri un skeneri - no Norvēģijas uz Viesīti atveda skolas pārstāvis Sigmunds Hertzbergs, kurš uzturējās Latvijā no 17. – 19. novembrim un šīs vizītes laikā apmeklēja Viesītes arodvidusskolu, partnerus Rēzeknes rajonā, Jēkabpils cietumu, Viesītes Kultūras pili. Pēc apmācības procesa apskates Jēkabpils cietumā S. Hertzbergs ar Viesītes arodvidusskolas direktoru Juri Līci (40) un skolotājiem pārrunāja turpmākās sadarbības iespējas. Atbalstu sadarbībai nākotnē pauda Jēkabpils mērs L. Salcevičs un domes deputāti A. Nitišs un A. Vasilis. Blakstades skola sadarbojās ar Jēkabpils cietumu ieslodzīto apmācības atbalsta jomā kopš 1995. gada. Ar viņu gādību cietumā tika uzstādītas kokapstrādes iekārtas, veikts telpu remonts, iegādāts aprīkojums. S. Hertzbergs ar gandarījumu atzīmēja, ka pēdējo divu gadu laikā apmācībā Jēkabpils cietumā ir vērojama attīstība, uzlabojusies iekārtu izmantošanas efektivitāte, tiek strādāts, lai paaugstinātu apmācības kvalitātes līmeni.

No pašreizējām 59 profesionālās izglītības iestādēm IZM piedāvājusi saglabāt 31, tai skaitā 11 kompetenču centrus, savukārt 18 skolas plānots nodot pašvaldībām, kuras tās apvienotu ar vispārējās izglītības vai interešu izglītības iestādēm.

Viesītes arodvidusskolas kolektīvs konkurences apstākļos strādāja pie projektu plānošanas, piedalījās projektu konkursos, realizēja atbalstītos projektus. Skolas kolektīvs centās darīt visu iespējamo, lai varētu turpināt darbu tieši Viesītē kā jaunizveidotā novada centrā. Materiālā bāze izglītības darba turpināšanai ir. Problēmas ir ar jauniešu skaitu tuvākajā apkārtnē.

Skolā rīkotajā pasākumā „Eiropas ēdienu nedēļa”, Comenius projekta ietvaros „Iepazīsti Eiropu caur garšu” pavāru grupu audzēkņi gatavoja dažādu Eiropas valstu ēdienus, kurus skolas audzēkņi varēja degustēt un uzzināt to pagatavošanas noslēpumus. Pasākumā piedalījās arī izglītības programmas „Datorsistēmas” audzēkņi, kuri sakrātās receptes pārrakstīja un noformēja uz datora. Kopīgā darba rezultātā tika izveidots recepšu krājums, kurā apkopoti ne tikai projekta partnervalstu ēdieni, bet arī daudzu citu valstu ēdieni. Projekta mērķis bija parādīt Eiropas dažādību, apkopojot reģioniem raksturīgas tradīcijas un ēdienus, kā arī veicināt labāku Eiropas valstu iepazīšanu, sasaistot projekta aktivitātes ar katras projektā iesaistītās skolas iekšējām aktivitātēm. Informācijas meklēšanas, apkopošanas un apmaiņas rezultātā audzēkņi ieguva iespējami pilnīgāku priekšstatu par citām Eiropas Savienības valstīm. 2006./07. mācību

gads bija otrais projekta īstenošanas gads. Projekta īstenošanas laikā notikušas vairākas mobilitātes aktivitātes – pedagogu un audzēkņu braucieni uz Čzeladžas un Vroclavas pilsētām Polijā, Šombatelijas pilsētu Ungārijā. 2006. gada jūnijā partneru skolu pārstāvji no Polijas un Vācijas viesojās Viesītē un iepazīnās ar vienu no mūsu skaistākajām tradīcijām Latvijā – Līgo svētku svinēšanu. Viesošanās laikā tika apmeklētas Latvijas iecienītākās tūristu vietas – Sigulda, Rīga un citas, nogaršoti interesantākie ēdieni. Pasākums nodrošināja projekta mērķu sasniegšanu – iepazīt Eiropas valstis. Skolas audzēkņa Edvīna Roļas iespaidi par braucieni uz projekta sanākumi Ungārijā liecināja par iespaidiem un gūtajām zināšanām projekta realizācijas gaitā. Edvīns Roļa stāstīja par to kā viss notika skolas biedriem. Edvīns Roļa, arodvidusskolas direktors Juris Līcis (40), projekta koordinatore Gunta Dimitrijeva un skolotāja Silvija Eglīte Comenius projekta „Atklāj Eiropu ar izjūtām - Eiropas reģionu garša gada gaitā.” ietvaros devās uz Ungāriju. (39) Brauciens sākās ar lidojumu no Rīgas uz Prāgu. No Prāgas sekoja lidojums uz Budapeštu Ungārijas galvaspilsētu. Tur pavadītas 3 stundas. Ar vilcienu sekoja brauciens līdz Šombatelijas (Szombathely) pilsētai, kura ir netālu no Austrijas robežas. Stacijā grupu no Viesītes arodvidusskolas sagaidīja koordinatore Else. Edvīnu uzņēma ļoti jauka un viesmīlīga ģimene, pie kuras viņš pavadīja visu uzturēšanās laiku. Edvīns iepazīnās ar citiem skolniekiem no pārējām valstīm, kas piedalījās projektā no Polijas, Vācijas un Ungārijas. Visi šie skolnieki bija ļoti jautri un atsaucīgi, vienīgās problēmas radīja tas, ka lielākā daļa pārzināja vācu valodu un tikai nedaudzi angļu. Darba gaitā notika mājas darbu parāde, kur visi bija sagatavojuši ēdienus un pasākumu scenārijus Mārtiņdienā, kā pieņemts teikt Ungārijā - Svētā Martina dienā. Projekta dalībnieki gatavoja dažādus Mārtiņdienas ēdienus, un kā viens no galvenajiem produktiem bija zoss. Dzīvojot ģimenē skolēniem bija iespēja iepazīt tradīcijas, sadzīvi, tikties ar jauniešiem, baudīt ungāru ēdienus. Piedaloties projekta sanāksmē, visi iepazīna citas valsts cilvēkus un kultūru, ieguva pieredzi ceļošanā, saskarsmē. Edvīnam Roļam - Viesītes arodvidusskolas 4. kursa audzēknim šis brauciens lika raudzīties uz pasauli citām acīm. (39)

3.6.Sadarbība ar sabiedrību

Viesītes arodvidusskolas audzēkņi un darbinieki aktīvi piedalās Viesītes pilsētas un Viesītes novada sabiedriskajā dzīvē. Viesītes pilsētā darbojas Viesītes muzejs „Sēlija”. Muzeja teritorija tiek labiekārtota. (39) Lielos darbus palīdz veikt arī arodvidusskolas audzēkņi.

Viens no interesantākajiem pasākumiem, kur labprāt piedalījās skolas jaunieši – ikgadējā Muzeju nakts. Pasākumu palīdzēt noorganizēt lūdza muzeja „Sēlija” darbinieki. Skolēni labprāt piekrita darboties pilsētas teritorijā. Pienākumus sadalīja pēc interesēm un grupām. Pienākumos ietilpa – afišu sagatavošana, informācijas izplatīšana, orientēšanās uzdevumu izstrādāšana, kartes sagatavošana, ugunsкура vietas sakārtošana, kārtības uzturēšana, materiālu apkopošana. Papīru un citus materiālus nodrošināja muzejs. (39)

Pasākuma norisi plānoja detalizēti, paredzot laiku katram pasākuma elementam un posmam, lai būtu pārskatāms, kā viss plānotais iekļaujas pasākumam atvēlētā laika režīmā. Skolēni bija atsaucīgi. Muzeju nakts noslēgumā ikvienam dalībniekam bija gandarījuma izjūta par savu ieguldīto darbu, par piedalīšanos, par kopīgi piedzīvoto un izjusto. Savus iespaidus dalībnieki pārrunāja pie ugunsкура muzeja parkā. Patīkami bija dzirdēt no Viesītes iedzīvotājiem un viesiem pateikto paldies par aktīvi līdzdalību pasākuma sagatavošanā un vadīšanā. Muzeja darbinieku izveidotajās anketās jautājumā par pasākuma vērtējumu bija tikai labas atsauksmes par ieguldīto darbu.(39) Atsauksmēs cilvēki, kas ar interesi piedalījās pasākumā, savos novēlējumos atzīmēja Viesītes arodvidusskolas paveikto un novēlēja turpāk arī turēt cieņā vēsturisko mantojumu. (39)

Viesītes arodvidusskolā mācījās skolēni, kas ieguvuši pamatizglītību tuvākās un tālākās skolās. Viņi ar interesi un iniciatīvu piedalījās pasākumos Viesītes pilsētā.

Viesītes arodvidusskolas audzēkņiem bija dota iespēja piedalīties kultūras nama rīkotos pasākumos. Bija arī skolēni, kas dejoja Viesītes kultūras nama organizētajos skolēnu un jauniešu deju kolektīvos. Tie gan vairāk bija Viesītes vidusskolas bijušie audzēkņi. Pēc 9. klases viesītieši turpināja sadarboties ar saviem bijušajiem skolas biedriem. Viņi labprāt apmeklēja koncertus kultūras namā, piedalījās pilsētas rīkotajos svētkos, ar apkārtējās vides sakopšanu deva ieguldījumu Viesītes tēla veidošanā. (39)

Nobeigums

Viesītes arodvidusskola ir sagatavojusi tautsaimniecības vajadzībām vairāk nekā 2000 speciālistu. Skola ir uzsākusi darbu padomju laikā, darbojusies stagnācijas gados, pārdzīvojusi pārbūves laiku un turpina strādāt.

1. Padomju gados izglītības politiku stingri uzrauga un vada komunistiskās partijas augstākās instances. No 1974.gada līdz 1991.gadam Viesītes arodvidusskolā mācību un audzināšanas darbs pakļauts politiski ideoloģiskām doktrīnām, padomju sistēmas izglītības politikai. Viesītes arodvidusskolā blakus komunistiskās partijas diktētiem uzdevumiem skolēni apgūst arī savas tautas garīgās vērtības. Padomju laika izglītības sistēma ir stingri reglamentēta, bet arī tad skolotājs, kurš spēj pamatot savas idejas, var radoši strādāt. Skolas darbinieki audzina jauno paaudzi darbam, māca izprast cilvēciskās vērtības.
2. Skolā ir strādājuši un turpina strādāt cilvēki, kuri sevi atdod darbam ar jaunatni.
3. Profesionālā izglītība ir praktiska un teorētiska sagatavošanās darbībai noteiktā profesijā, profesionālās kvalifikācijas ieguvei un pilnveidei, kuru var pielietot ražošanā.
4. Atmosferas laiks un neatkarības atgūšana Latvijas valsts izglītības sistēmā ievieš jaunas iespējas un problēmas. Viesītes arodvidusskolā mācās demokrātisku pieeju audzēkņu audzināšanā un izglītošanā. Skolēnu līdzpārvalde kļūst nozīmīga skolas darba organizācijā. Skolotāji un skolēni meklē iespējas pierādīt savas prasmes un darba iemaņas starptautiskos konkursos, interesējas par jauniešu dzīvi un mācībām Eiropas Savienības valstīs, gūst pozitīvu pieredzi mācību braucienos uz draugu skolām citās Eiropas valstīs. Skolēniem paplašinās redzesloks, redzama lielāka motivācija zināšanu apguvei.
5. Jauno paaudzi audzina ne tikai profesionāli pedagogi un bērnu vecāki, bet arī sabiedrība.
6. Mūsdienu jaunatne aug un attīstās straujāk nekā iepriekšējās paaudzes. Tā sasniedz arī augstāku attīstības līmeni un dzīvo aizvien sarežģītākos apstākļos. Sarežģītāka kļūst arī audzināšana. Nepietiek tikai ar paaudžu gaitā pārmantotajām atziņām un tradīcijām. Katram kulturālam cilvēkam kaut aptuveni ir jāzina un jāizprot tās likumsakarības, ko pētī un skaidro pedagoģijas zinātne.
7. Neskatoties uz daudzajiem norādījumiem, ierobežojumiem visus Viesītes arodvidusskolas pastāvēšanas gadus sociālā vide ir bijusi labvēlīga jaunatnes izglītošanai profesijas apgūvē un dzīves vērtību izpratnē.
8. Situācijā, kad valstī tiek samazināti budžeta līdzekļi izglītībai, profesionālā apmācība turpinās. Tas ir iespējams pateicoties šajā sistēmā strādājošiem pedagogiem, kuri nerēķinās ar savu laiku, pat materiālo nodrošinājumu un turpina apmācīt mūsu jauniešus

vajadzīgajās profesijās. Šajā darbā strādā sirds gudri, izglītoti pedagogi un profesionālā izglītība ir jāsaglabā.

9. Vēl ir laiks saglabāt un izmantot noteiktas avotu grupas liecības par profesionālās izglītības mācību iestādi Latvijas mazpilsētā Viesītē. Pētījumu par Viesītes profesionāli tehniskās skolas vēsturi vajag turpināt, lai saglabātu Latvijas skolu vēsturei būtisku lappusi izglītības attīstības jomā.
10. Tikai augsts izglītības un zinātnes līmenis, visai Latvijas tautai kopīgas, kultūrā dziļi sakņotas vērtības, patiess patriotisms nodrošinās Latvijas valstisko neatkarību.

IZMANTOTIE AVOTI UN LITERATŪRA

1. Grāmatas

1. **Aizsila A., Rudzītis G.** Didaktiskie materiāli par latviešu izglītības veicinātājiem un ievērojamiem pedagogiem (XVII – XIX gs.). *Jelgava, 1999. 23.lpp.*
2. **Ašmanis M.** Politikas terminu vārdnīca. *Rīga: Zvaigzne ABC, 1999. 128.lpp.*
3. **Ābolniece L.** Laika soļos ieklausies. *Jēkabpils: SIA „Erante”, 2008. 268.lpp.*
4. **Baldiņš A., Raževa A.** Klases audzinātāja darbs skolēnu personības izpētē. *Rīga: Pētergailis, 2001. 74.lpp.*
5. **Beļickis I.** Izglītības alternatīvās teorijas. *Rīga: RaKa, 2001. 203.lpp.*
6. **Ķestere I.** Pedagoģijas vēsture. *Rīga: Zvaigzne ABC, 2005. 181.lpp.*
7. Latvijas padomju enciklopēdija 8.sējums. *Rīga. Galvenā enciklopēdiju redakcija, 1986. 730.lpp.*
8. Lauksaimniecības un pārtikas rūpniecības skolu mācību plāni un programmas. *Rīga: Latvijas republikas Lauksaimniecības ministrijas Mācību metodiskais centrs. 1991. 69.lpp.*
9. **Ļihačova I.** Kvalitatīva skolas attīstība. *Rīga: RaKa, 2003. 108.lpp.*
10. **Miezāne J.** Atmiņu stāsts. *Pieejams: 6. pielikums.*
11. **Neifelde G.** Atmiņu stāsts. *Pieejams: 8. pielikums.*
12. **Priedītis A.** Latvijas kultūras vēsture. *Daugavpils: AKA, 2000. 333.lpp.*
13. **Rubana I. M.** Mācīties darot. *Rīga: RaKa, 2000. 238.lpp.*
14. **Rūrāne V.** Atmiņu stāsts. *Pieejams: 9. pielikums.*
15. **Sejidova R.** Atmiņu stāsts. *Pieejams: 7. pielikums.*

16. **Svence G.** Attīstības psiholoģija. *Rīga: Zvaigzne ABC, 1999. 156.lpp.*
17. **Špona A.** Audzināšanas process teorijā un praksē. *Rīga: RaKa, 2004. 190.lpp.*
18. Vēsturiskā izziņa. *Jēkabpils zonālajam Valsts arhīvam. Viesītes arodvidusskola. 2001. 2.lpp. Pieejams: Viesītes arodvidusskolas arhīvā.*
19. **Zelmenis V.** Pedagoģijas pamati. *Rīga: RaKa, 2000. 291.lpp.*
20. Viesītes arodvidusskolas arhīvs.
21. 1.pielikums. Viesītes 15.LPTV 1974.gadā.
22. 2.pielikums. Ieraksti sekmju žurnālos par speciālo priekšmetu pasniedzējiem un mācību priekšmetu nosaukumiem.
23. 3.pielikums. Viesītes 65.PTV.
24. 4.pielikums. Viesītes 15.LPTV 6. izlaidums.
25. 5.pielikums. Ieskats mācību saturā un mācību programmās.

2. Raksti grāmatās

26. 4.maijs. Rakstu, atmiņu un dokumentu krājums par Neatkarības deklarāciju. *Rīga: Dr.habil.Tālava Jundža redakcijā. Fonds Latvijas Vēsture. 2000. 775.lpp.*

3. Elektroniskie informācijas avoti

27. Audzināšanas darbības programma 2007. – 2013.gadam (*PROJEKTS 21.05.2007.*). *Pieejams: izm.izm.gov.lv.*
28. Bērnu tiesību aizsardzības likums (*19.06.1998.*). *Pieejams; www.likumi.lv.*

29. Izglītības likums. *Rīga: Saeima, 1991. Pieejams: www.likumi.lv.*
30. Konvencija par bērnu tiesībām (20. 11. 1989.). *Pieejams: www.likumi.lv.*
31. Metodiskie ieteikumi vispārējās pamatizglītības iestādes pedagoģiskā procesa organizācijas dokumentu aizpildei. *Pieejams: www.r15vsk.edu.lv.*
32. MK 2001. gada 20. novembra noteikumi Nr. 492. *Pieejams: www.likumi.lv.*
33. **Muktupāvela L.** Brāli. Brāli.. *Diena [tiešsaiste]. Rīga : a/s Diena, 2008 – [atsauce 29.05.2008]. Pieejams: www.diena.lv.*
34. Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu. *Pieejams: www.likumi.lv.*
35. Noteikumi par valsts vispārējās izglītības standartu. *Pieejams: www.likumi.lv.*
36. Pamatizglītības programmas paraugs. *Pieejams: izm.izm.gov.lv.*
37. Vispārējās vidējās izglītības programmu paraugs. *Pieejams: izm.izm.gov.lv.*
38. www.europarl.lv/view/lv/Jauniesiem/EUROSCOLA.html.
39. www.viesitesavs.lv/modules.php.
40. http://www.gramata21.lv/users/licis_juris/m.

PIELIKUMI

1.pielikums

15.LPTV 1974.gadā

Ieraksti sekmju žurnālos par speciālo priekšmetu pasniedzējiem un mācību priekšmetu nosaukumiem

Zemes rokamās mašīnas (ekskavatori) teorija – Gunārs Zobens

Zemes rokamās mašīnas praktiskā apmācība – Laimonis Asars

Traktori – Jānis Vīksna

Lauksaimniecības meliorācijas pamati – Gunārs Zobens

Zemes darbu ražošanas organizācija un tehnoloģija – Gunārs Zobens

Satiksmes noteikumi – Jānis Staltmanis

Materiālmācība- Kārlis Rihters

Tehniskā rasēšana – Jānis Pēkšēns

1976./77.mācību gadā 2.kursā skolēni turpina apgūt iepriekš minētos mācību priekšmetus un vēl:

Lauksaimniecības meliorācijas pamati – Jānis Putniņš

Elektroiekārtas – Alfons Pikša

Automobiļu teorija – Jānis Pēkšēns

1977./78.m.g. mācības turpina 3.kursā un apgūst arī sekojošus mācību priekšmetus:

Darba drošība – Arvīds Asars

Kustības drošība – Arvīds Asars

Remontdarbi – Jānis Pēkšēns

Darba ekonomijas un ražošanas fondi – Ina Pelse

Minētie mācību priekšmeti skolā tika apgūti melioratīvo darbu mehanizatora mācību programmā līdz 1980.mācību gadam.

1980.gadā skolā uzsāk mācību programmu – zivkopji. Skola turpina sagatavot arī melioratīvo darbu mehanizatorus – šoferus.

Uzsākot jaunu mācību programmu, skolā sāk strādāt jauni pasniedzēji.

Zivkopība – Aija Kukule

Zivsaimniecības meliorācija un zivju dīķu hidrotehniskās iekārtas – Jānis Putniņš

Zivsaimniecības melioratīvo darbu mehanizācija – Māris Cālītis, Gunārs Zobens

Darba drošības tehnika – Gunārs Zobens

Praktiskās apmācības – meistares Aija Balode un Maija Knēģere

Zivkopības speciālisti 15.LPTV tika sagatavoti līdz 1987.gadam.

Viesītes 65.PTV

1984.gadā skolas nosaukums tika nomainīts uz **Viesītes 65.profesionāli tehniskā vidusskola** (65.PTV). Skola sagatavo melioratīvo darbu mehanizatorus – šoferus, zivkopjus un uzsāk jaunu mācību programmu – lopkopības meistars ar mājturības iemaņām. Skolā vairāk tiek uzņēmtas meitenes. Matariālā bāze ir tuvākajā apkārtnē sabūvētās fermas, kur skolas audzēkņi var apgūt praktiskās iemaņas. Mācību priekšmeti ir:

Lopkopības pamati – Aija Jase

Piena ražošanas kompleksu mašīnas, iekārtas – Edvards Strupulis

Zoohigiēnas un veterinārijas pamati – Aija Jase

Darba drošība – Arvīds Asars

Tehniskā rasēšana – Jānis Pēkšēns

Mājturība – Silvija Rancāne

Ēdienu gatavošana – Silvija Rancāne

Rokdarbi – Silvija Rancāne

Mājturības kultūra – Silvija Rancāne

Ceļu satiksmes noteikumi – Jānis Maļinovskis

2.kursā vēl klāt jāapgūst:

Kulinārija – Silvija Rancāne

1985./86.m.g. skolā arī ievieš jaunās tehnoloģijas. **Pirmo reizi** mācību priekšmetu sarakstā :

Informācijas un skaitļošanas tehnikas pamati – Miervaldis Akmens

1985./86.m.g. 65.PTV uzsāk sagatavot mūrniekus – dzelzsbetona konstrukciju montētājus.

Īpaša vērība speciālajiem mācību priekšmetiem:

Mūrnieka – montētāja darba tehnoloģija – Tamāra Veide

Materiālmācība – Tamāra Veide

Celtniecības rasēšana – Tamāra Veide

Ekonomisko zināšanu pamati – Andris Jakovļevs

1986./87.m.g. lopkopības meistari ir 3. Kursā un turpina apgūt arī:

Bērnu audzināšana – Silvija Rancāne

Ģimenes dzīve – Silvija Rancāne

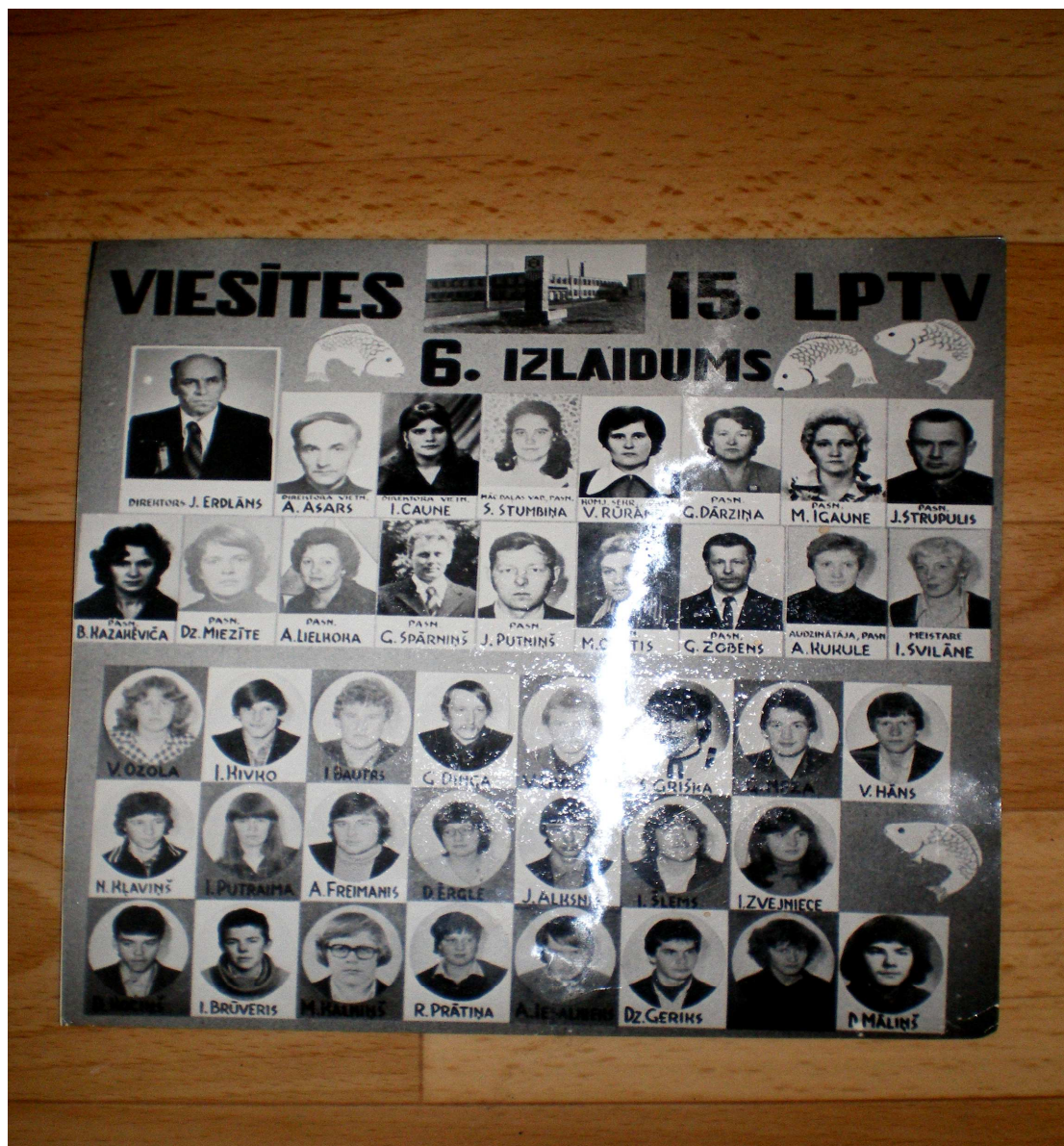
Mūrniekiem jāapgūst arī:

Elektrotehnika – Andris Jakovļevs

Automatizācija uz elektronikas pamatiem – Andris Jakovļevs, Tamāra Veide

1987./88. gadā 15.PTV turpina mācīt: mehanizatorus, lopkopības meistarus, zivkopjus.

Mūrnieku specialitātē jaunie speciālisti apgūst arī metinātāja prasmes.

Viesītes 15.LPTV 6.izlaidums

5.pielikums

Ieskats mācību saturā un mācību programmās

Skolas arhīvā nav pilnībā atrodamas mācību programmas no skolas pirmsākumiem. Mācību programmu, kurā izklāstīta mūrnieka profesijai apgūstamā viela 1991.gadā.

Profesija – mūrnieks.

Kvalifikācija – II kategorija.

Darbu raksturojums. Vienkāršāko darbu veikšana ēku un būvju mūra konstrukciju ierīkošanā un remontā.

Jāzina. Sienu materiālu veidi. Javu pagatavošanas paņēmieni. Pamatu, sienu un stabu nojaukšanas noteikumi. Stropju un stropēšanas palīgierīču veidi. Takelāro ierīču galvenie veidi. Maza svara kravu pārvietošanas un nokraušanas noteikumi.

Darbu veidi. Ķieģeļu stabiņu mūrēšana zem grīdas sijām. Javu sagatavošana ar rokām. Ķieģeļu notīrīšana no javas. Nišu, kanālu un caurumu izkalšana ķieģeļu un laukakmeņu mūrī ar rokām. Pildbetona pamatu, ķieģeļu sienu un stabu nojaukšana. Atviegloto konstrukciju sienu aizpildīšana ar siltumizolācijas materiālu. Paliktņu, konteineru, dzelzsbetona izstrādājumu un citu kravu piekabināšana.

Kvalifikācija - III kategorija.

Darbu raksturojums. Vienkāršu darbu veikšana ēku un būvju mūra konstrukciju ierīkošanā un remontā.

Jāzina. Sienu materiālu, javu un mūra hidroizolācijas materiālu galvenās īpašības. Mūru veidi un šuvju pārsiešanas sistēmas. Mūrēšanas paņēmieni. Javas izklāšana uz sienas, ķieģeļu novietošana uz sienas pneimatisko un elektrisko instrumentu lietošanas noteikumi. Mūru darbos lietojamo saliekamo dzelzsbetona detaļu un konstrukciju veidi. Mūra darbu kvalitātes noteikumi.

Darbu veidi. Vienkāršu sienu mūrēšana no ķieģeļiem un sīkblokiem ar šuvju izšuvošanu un bez. Karkasa sienu aizmūrēšana. Pildbetona pamatu ierīkošana. Cementa izlīdzinošās kārtas ierīkošana. Pamatu horizontālās hidroizolācijas ierīkošana. Caurumu, nišu un kanālu aizmūrēšana. Ailu ierīkošana ķieģeļu un laukakmeņu sienās ar mehāniskiem instrumentiem. Mūrētu tiltu balstu nojaukšana ar mehāniskiem instrumentiem. Līdzdu, kanālu un caurumu izkalšana ar mehāniskiem instrumentiem. Saliekamā dzelzsbetona ailu pārsedžu montāža. Lai iegūtu kvalifikāciju, pēc teorijas apgūšanas vajadzēja praktiskajās mācībās apgūt:

- Mūrnieka darba vietas organizēšanu, palīgierīces, inventāru, instrumentus, materiālus, instruktāžu.
- Mūrēšanu pēc vienkārtas, daudzkārtu, un trīskārtu savienojuma sistēmas.
- Laukakmeņu mūri.
- Sīkbloku sienu mūrēšanu.
- Atviegloto sienu mūrēšanu.
- Vertikālās un horizontālās hidroizolācijas ierīkošanu.
- Montāžas darbus mūra darbos.

Miezāne Janīna

Viena no skolotājām, kas vēl strādā Viesītes arodvidusskolā stāsta savas atmiņas par skolas mācību darbu tagad jau senajos 70-tajos gados. „Skolā sāku strādāt pēc V.Lāča Liepājas Valsts pedagoģiskā institūta matemātikas fakultātes beigšanas 1976. gadā. Domāju, ka arodvidusskolas vadmotīvam vērsta uz pilnvērtīgu, kvalitatīvu, izdomas bagātu praktisko apmācību, jāveltī vislielākā vērība profesijas apguvei. Strādājot skolā esmu mainījusi darbības sfēras dažādu iemeslu dēļ. Sāku un turpinu arī mācīt matemātiku. Vēl apguvu šuvējas profesiju, laika gaitā apguvu un mācīju vācu valodu. Sešus gadus strādāju arī par audzinātāju kopmītnēs. Tagad tās sauc par dienesta viesnīcu. Daudz esmu pati mācījusies un daudzus jauniešus mācījusi. Par saviem audzēkņiem priecājos, ja viņiem iet labi.”

Sejidova Ruta

Ilggadīga darbiniece stāsta piedzīvojumu kādā naktī: „Atceros kādu tumšu rudens nakti. Aiz kopmītnēm kāds nezināms puisis trokšņoja, traucēja visiem naktsmieru. Nolēmu iziet ārā un aizrādīt. Pietika man parādīties, ka man uzbruka ar necenzētiem vārdiem. Starp mums sākās domstarpības. Zēni to izdzirdēja un skrēja mani aizstāvēt. Pāris minūšu laikā pie manis ieradās visi otrā stāva zēni un pilsonis tika apklusināts. Pēc lielā ķīviņa emociju bija bezgala daudz. Visu nakti līdz rītam stāstījām piedzīvojumus. Es biju ļoti gandarīta, ka zēni bija tik vīrišķīgi un pašreizējīgi.”

Neifelde Gita

Gitas tēvs Ziedonis N. šeit strādāja no 1980.gada. sākumā viņš bija ražošanas apmācības meistars, vēlāk – militārās apmācības priekšmeta pasniedzējs. Vecmamma Lonija P. sāka strādāt no skolas pirmsākuma - 1975.g. sākumā par kopmītņu komendantu, tad par veļas noliktavas pārziņi, tad ilgu laiku nostrādāja skolas virtuvē. Arī vectēvs Alfons P. skolā strādāja no 1975.g. Uzsāka darbu kā speciālo priekšmetu skolotājs, vēlāk bija direktora vietnieks mācību un ražošanas darbā. Gitas krustmāte Lilija L. Skolā strādāja par bibliotekāri. Vēlāk lielu ieguldījumu bibliotēkas attīstībā ieguldījusi Eleonora A. – krustmātes māsa. Viņa mācīja arī fiziku. Eleonoras vīrs Miervaldis skolā ilgu laiku strādāja par ražošanas apmācības meistarū, fizikas skolotāju, ārpusklases darba organizatoru. Viņš bija pirmais, kurš skolā sāka nodarboties ar datoriem. Gita nebija domājusi kļūt par skolotāju, kad vēl gluži mazu vecāki ņēma līdzī uz darbu šeit – Viesītes arodvidusskolā. Tomēr arī Gitas darbs saistījās ar skolu, kurā daudz darba ir ieguldījuši viņai tuvi cilvēki. Gitas mamma Zita N. Arī ir mācījusies šajā skolā. 1983.g. viņa ieguva kvalifikāciju – zivkopis. Zītai ar skolu saikne ilgi nezuda. Viņa strādāja par kopmītņu audzinātāju, arī skolas kafejnīcā, virtuvē. Toreiz bija tā, ka abi vecāki strādāja skolā un nebija pie kā Gītu atstāt. Tā – kopš bērnības viņa pazīst un mīl šo skolu. Viņa labi atceras, kā patīcis sēdēt vectēva stundās un klausīties (kaut arī tur nekā interesanta nebija – kaut kas par traktoriem). Toreiz vectēvs meitu nosēdināja uz lielā galda, un viņa varēja skatīties un klausīties kā notiek stunda. Pienāca laiks, kad Gīta pati stāvēja aiz lielā galda un mācīja citus....

Rūrāne Valda

Skolā turpina strādāt Valda R. Viņa darbu skolā uzsāka kā vēstures un sabiedrības mācības skolotāja 1979.gadā. Tajos – padomju gados katrā skolā – arī Viesītes arodvidusskolā (toreiz profesionāli tehniskajā skolā) – obligāti bija jādarbojas VĻKJS. Mūsdienu jaunieši šos burtus pat iztulkot neprot. Padomju laikā tā bija komjaunatnes organizācija. Katrā skolā bija arī komjaunatnes sekretārs . Šajā skolā šo „godpilno” pienākumu pildīja Valda. Audzēkņi nebija aktīvi komjaunieši. Bieži vien par paveikto – no partijas norādīto uzdevumu vajadzēja „safabricēt” atskaiti. 50. gados sākās visai izteikta migrācija no citām PSRS provincēm ("republikām") uz Latvijas PSR, tā mainot demogrāfisko situāciju, sadzīvē un valsts pārvaldē sāka dominēt krievu valoda (liela daļa latviešu sāka justies kā otrās šķiras pilsoņi savā zemē). Tika ieviestas plaša sociālo garantiju sistēma (bezmaksas pamat-, vidējā un augstākā izglītība, studējošo stipendiju sistēma, bezmaksas medicīnas pakalpojumi, vispārēja pensiju sistēma u.c.), likvidēts bezdarbs, valsts pilnībā finansēja zinātnes, kultūras un sporta dzīvi (teātrus, korus, mākslinieciskās pašdarbības biedrības un klubus, sporta komandas un individuālās nodarbības, ekstrēmo tūrismu, tā ekipējumu, transportu utt.), kas tai iedzīvotāju daļai, kura pieņēma pastāvošo varu, deva lielu daudzumu sociālo garantiju un stabilu, no stresiem brīvu sadzīvi. Sabiedriskā un saimnieciskā dzīve tika strikti reglamentēta un to kontrolēja Latvijas Komunistiskā partija un tās augstākā institūcija - Centrālā komiteja. Īpaša uzmanība tika pievērsta patriotiskajai audzināšanai padomju ideoloģijas garā. Skolā mācījās latviešu un krievu bērni, tad nacionālais jautājums tika turēts uzmanības centrā. Par katru disciplīnas pārkāpumu tika meklēti vainīgie nacionālo problēmu neizpratnē. Pārāk saasināta uzmanība nedeva labus rezultātus. Tieši nacionālais jautājums padomju gadu izglītības sistēmā tika izkropļots. Pārāk liela vērība tika pievērsta rusifikācijai. Tas viss ļoti iespaidoja jauniešu un arī pieaugušo darbu un dzīvi. Tāpat kā daudzi citi darba biedri valda audzināja jaunos mehanizatorus (krievu plūsmas grupu). Par ieguldīto darbu ir arī gandarījums, jo daudzi no toreiz pat grūti audzināmajiem ir kārtīgi darba darītāji. Viesītes arodvidusskolu mehanizatoru kursā beidza arī meitene Maija, kura iestājās augstskolā, mācījās vēsturi, ieguva maģistra grādu un strādā par vēstures skolotāju. Tādus piemērus, kur audzēkņi turpināja izglītību augstākās mācību iestādēs, varētu minēt vēl. Tās ir atmiņas par padomju gadiem Viesītes arodvidusskolā Valdas skatījumā.

Bakalaura darbs „*Viesītes arodividusskolas vēsture laika posmā no 1974.g. līdz 2009.gadam.*”
izstrādāts LATVIJAS UNIVERSITĀTES PEDAGOĢIJAS, PSIHOLOĢIJAS UN MĀKSLAS
FAKULTĀTES PEDAGOĢIJAS NODAĻĀ

Ar savu parakstu apliecinu, ka pētījums veikts patstāvīgi, izmantoti tikai tajā norādītie
informācijas avoti.

Autors: **Vārds Uzvārds** Gatis Klaucāns

paraksts un datums

Rekomendēju darbu aizstāvēšanai

Vadītāja: asoc.profesore, Dr.paed. **Baiba Kalķe** _____

paraksts un datums

Recenzents: _____

Darbs iesniegts Pedagoģijas nodaļā _____.____.201__.

Metodiķe: _____

paraksts un datums

Diplomdarbs aizstāvēts komisijas sēdē

____.01.201_. prot. Nr. ____, vērtējums ____ (_____)

Komisijas sekretāre: _____